

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΝΟΡΙΑΚΟΥ ΚΛΗΡΟΥ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΟΝ ΜΕΡΙΜΝΗ,
ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛ. ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»)

ΕΤΟΣ Δ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 |

1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1955

| ΑΡΙΘ. 7

ΤΟ ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΙΟΥ

Γ'.

Τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον.

Ὅπως εἴπομεν ἤδη εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιορισθῇ τὸ διδακτικὸν ἔργον τοῦ ἱερέως μόνον εἰς τὸ ἀπ' Ἀμβωνος θεῖον Κήρυγμα, ἢ καὶ εἰς τὰς καὶ ὄπουδῆποτε ἀλλαγῶν θρησκευτικὰς ἄλλου τύπου Ὀμιλίας χάριν τῶν ἐνηλίκων. Διότι τὸ Ποίμνιον μιᾶς Ἐνορίας, διὰ τὸν χριστιανικὸν καταρτισμὸν τοῦ ὁποίου ὁ πνευματικὸς Ποιμὴν εἶναι ὑπεύθυνος, δὲν ἀποτελεῖται μόνον ἀπὸ «πρόβατα», ἀλλὰ καὶ ἀπὸ «ἀρνία». Ὁ Κύριος δὲ ἀπαιτεῖ καὶ τῶν «ἀρνίων» τούτων τὴν διαποίμανσιν, ὅπως καὶ τῶν «προβάτων». Καὶ εἶναι, ἄρα, ὑπόχρεως ὁ Ἱερεὺς καὶ διὰ τὴν θρησκευτικὴν διαφώτισιν καὶ μόρφωσιν καὶ τῶν ἀνηλίκων μελῶν τοῦ πνευματικοῦ τοῦ Ποιμνίου, τῶν ἀνηκόντων δηλ. εἰς τὰς παιδικὰς ἡλικίας μικρῶν ἐνοριτῶν τοῦ ἀμφοτέρων τῶν φύλων, χάριν τῶν ὁποίων ἡ Ἐκκλησία ἐθέσπισε καὶ συντηρεῖ τὸν θεσμὸν τῶν λεγομένων Κατηχητικῶν Σχολείων.

Περὶ τοῦ ἔργου τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων παρ' ἡμῖν καὶ περὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Ἱερέως εἰς τὸ ἔργον τοῦτο καὶ ἄλλοτε ἔγινε μακρὸς λόγος ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ «Ἐφημερίου». Εἰδικώτερος δὲ καὶ λεπτομερέστερος λόγος περὶ τῶν διαφορῶν ἀπόψεων τοῦ ἔργου τούτου γίνεται καὶ εἰς τὴν ἀπὸ τινος ἀρξαμένην ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» σχετικὴν ἀρθρογραφίαν μας, τὴν ὁποίαν ἐλπίζομεν νὰ συνεχίσωμεν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς φύλλου ταύτης.

«Δικαιοσύνη δὲ Θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ Χριστοῦ εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας».
(Ρωμ. 3,22)

Δὲν πρόκειται, λοιπόν, ἐνταῦθα, παρὰ νὰ ὑπενθυμίσωμεν ὅσα ἄλλοτε ἐγράφησαν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, καὶ νὰ ὑπογραμμίσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην τῆς ἀναγνωρίσεως εἰς τὸν ἐνοριακὸν Ποιμένα, ἥτοι τὸν Ἐφημέριον—Πρεσβύτερον, τοῦ καθήκοντος, ἀλλὰ καὶ τοῦ δικαϊώματός του, ὅπως ἐργασθῆ διὰ τὴν κατὰ Χριστὸν μόρφωσιν τῶν παιδιῶν τῆς εἰς αὐτὸν λαχοῦσης Ἐνορίας. Διὰ δὲ τὰς λεπτομερείας, αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὸ παρ' ἡμῖν κατηχητικὸν σύστημα, παραπέμπομεν τὸν φιλομαθῆ ἀναγνώστην εἰς τὴν ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ», ὡς προείπομεν, διεξοδικὴν ἀρθρογραφίαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ καὶ ἡ προσιτῆ σήμερον παρ' ἡμῖν σχετικὴ βιβλιογραφία θὰ ὑποδειχθῆ, προϊόντος τοῦ λόγου. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον μᾶς ἐνδιαφέρει τώρα ἐδῶ εἶναι νὰ γίνῃ ἀπὸ ὅλους ἀντιληπτόν, ὅτι τοῦ Ἐφημερίου ἔργον εἶναι καὶ ἡ Κατήχησις τῶν ἀνηλίκων, ὅπως καὶ τὸ θεῖον ἀπὸ τοῦ Ἀμβωνος Κήρυγμα, διὰ τοὺς ἰδίους λόγους, τοὺς ὁποῖους εἰς τὰ προηγούμενα ἄρθρα ἀνεπτύξαμεν, διότι, δηλονότι, τὸ χρέος καὶ τὸ δικαῖωμα συγχρόνως τοῦτο ἀπορρέει ἐξ αὐτῆς ταύτης τῆς χειροτονίας καὶ τῆς ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ἱεραρχίᾳ τοποθετήσεως τοῦ ἔχοντος τὸν βαθμὸν τοῦ Πρεσβυτέρου ἀνωτέρου Κληρικοῦ.

Οὕτε, ἐπομένως, ἀδείας εἰδικῆς ἔχει ἀνάγκην ὁ Ἐφημέριος, διὰ ν' ἀσκήσῃ τὸ καθῆκον τῆς Κατηχήσεως τῶν παιδιῶν, διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν ὁποίων αὐτὸς εἶναι ὑπεύθυνος· οὕτε δύναται τις, ἀνευ ἀποχρῶντός τινος λόγου, νὰ στερήσῃ αὐτὸν τοῦ δικαϊώματος τῆς ἐκτελέσεως τοῦ καθήκοντός του τούτου. Ἰσχύουν δὲ καὶ ἐν προκειμένῳ ὅσα ἐλέχθησαν περὶ τοῦ θείου Κηρύγματος, καὶ ὡς πρὸς τὰς προϋποθέσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας δέον νὰ ἐκτελῆται τὸ καθῆκον τοῦτο τοῦ Πρεσβυτέρου, καὶ ὡς πρὸς τὰς περιστάσεις, κατὰ τὰς ὁποίας εἴτε εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς αὐτὸν νὰ μὴ τὸ ἐκτελέσῃ ὁ ἴδιος, εἴτε εἶναι δυνατόν — ἢ καὶ ἐπιβάλλεται ἀκόμη — ν' ἀπαγορευθῆ εἰς αὐτὸν ἢ αὐτοπρόσωπος ἐκτελέσις του, ἂν ὁ ἴδιος δὲν ἀντιλαμβάνεται τὴν ἀνάγκην, ὅπως ἀπόσχη ταύτης. Ἄλλὰ οὕτε εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν, οὕτε εἰς τὰς ἄλλας εἶναι ἀπηλλαγμένος ὁ Ἐφημέριος τοῦ καθήκοντος, ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὸ ἔργον, τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος ἀδυνατεῖ νὰ ἐκτελέσῃ· μήτε καὶ δύναται τις νὰ τὸν στερήσῃ τοῦ δικαϊώματος, ὅπως ἀσκήσῃ τὸ καθῆκον τοῦτο τῆς ὑπὲρ τῆς Κατη-

«Πάντες γὰρ ἥμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, δικαιοῦμενοι δωρεὰν τῇ Αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ...»
(Ρωμ. 3,24)

χήσεως τῶν παιδιῶν του μερίμνης καὶ τῆς ἐπιδείξεως τοῦ ὑπὲρ αὐτῶν ἐνδιαφέροντός του.

Κατὰ ταῦτα, καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀκόμη, καθ' ἣν ὁ Ἐφημέριος δι' οἰονδήποτε λόγον ἀδυνατεῖ νὰ διδάξῃ ὁ ἴδιος, δὲν παύει νὰ ἔχη τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως φροντίσῃ, ὥστε ν' ἀναπληρωθῇ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο ὑπ' ἄλλου ἱκανοῦ πρὸς τοῦτο, νὰ παρακολουθῇ πάντοτε μετὰ πατρικοῦ στοργικοῦ ἐνδιαφέροντος τὴν πορείαν τοῦ ἔργου καί, κατὰ τὸ δυνατόν ἐκάστοτε, νὰ ἐνισχύῃ αὐτό. Οἷοσδήποτε δὲ καὶ ἂν κληθῇ εἰς τὴν ἀναπλήρωσιν τοῦ Ἐφημερίου ἐν τῇ κατηχητικῇ διακονίᾳ τῶν «ἀρνίων» τοῦ λογικοῦ Ποιμνίου τῆς Ἐνορίας του, δὲν δύναται ὁ τοιοῦτος ἀναπληρωτὴς μῆτε νὰ περιφρονήσῃ, μῆτε ν' ἀγνοήσῃ τὸν πραγματικὸν Ποιμένα τῶν «ἀρνίων» τούτων, διὰ λογαριασμὸν τοῦ ὁποίου, οὕτως εἰπεῖν, ἐργάζεται ἐν τῇ διακονίᾳ ταύτῃ, δι' ἣν ἐκείνος εἶναι ὁ ὑπεύθυνος.

Ἀντεκκλησιαστικά, ἄρα, καὶ ἄτοπα εἶναι ὅσα κατὰ καιροῦς ἢ γράφονται ἢ λέγονται, ἢ καὶ πράττονται ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο, εἴτε ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν ἐπιθυμούντων ν' ἀποσείσουν τὰς ἰδίας εὐθύνας Ἐφημερίων, εἴτε ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν ἀποτολμώντων τὴν ὑποκατάστασιν τῶν Ποιμένων εἰς τὴν πνευματικὴν τῶν ὑπὲρ τῶν παιδιῶν εὐθύνην, ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὅτι οἱ τελευταῖοι οὗτοι δὲν δύνανται ν' ἀσκήσωσιν αὐτοπροσώπως τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας. Καὶ δὲν θὰ εἶναι, νομίζομεν, ὑπερβολὴ ἂν λεχθῇ ὅτι, ὅταν τὸ τελευταῖον τοῦτο ἄτοπον συμβαίῃ, ἀμφίβολος ἀποβαίνει πλέον καὶ ἡ χρησιμότης τῆς ὑπὸ τὰς συνθήκας ταύτας παρεχομένης ἐξυπηρετήσεως. Διότι τὸ προέχον, καὶ ἐν προκειμένῳ, δὲν εἶναι αὐτὴ ἢ ἐκείνη, ἢ κατὰ ταύτην ἢ κατὰ τὴν ἄλλην μέθοδον συντελουμένη, λειτουργία τοῦ Κατηχητικοῦ Σχολείου. Ἀλλά, πρὸ παντός καὶ κυρίως, μᾶς ἐνδιαφέρει τὸ πνεῦμα τὸ ὑπὸ τὸ ὁποῖον τοῦτο διεξάγεται καὶ τὸ ὁποῖον, ἐπομένως,—ἔστω καὶ ἀνεπιγνώτως καὶ λεληθότως—μεταδίδεται καὶ εἰς τοὺς μικροὺς κατηχουμένους.

Τί ὁμως δύναται καὶ τί ὀφείλει νὰ πράξῃ ὑπὲρ τοῦ Κατηχητικοῦ του Σχολείου ὁ μὴ δυνάμενος, τυχόν, νὰ διδάξῃ εἰς αὐτὸ Ἐφημέριος; Αὐτὸ θὰ ἴδωμεν εἰς τὸ ἐπόμενον ἄρθρον τῆς παρούσης σειρᾶς.

Ε. Γ. Μ.

«...ὄν προέθετο ὁ Θεὸς Ἰλαστήριον διὰ τῆς πίστεως ἐν τῷ Αὐτοῦ αἵματι...»
(Ρωμ. 3,25)

ΕΝΩ ΕΜΑΘΗΤΕΥΟΝ...

Αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐχαρακτήρισε τοὺς Ἀποστόλους Του ὡς ἐκλεκτοὺς, ὅταν τοὺς εἶπεν· «Οὐχ ὑμεῖς μὲ ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου». Δὲν πρέπει ὁμῶς νὰ νομίσῃ κανεὶς, ὅτι οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοὶ ἦσαν ὑπεράνθρωποι, ἀπηλλαγμένοι σφαλμάτων καὶ ἀδυναμιῶν. Ὁ Κύριος τοὺς ἐξέλεξεν ἐν γνώσει καὶ τῶν σφαλμάτων καὶ τῶν ἀδυναμιῶν των, διότι ἀπέβλεπε κυρίως εἰς τὴν καλὴν των διάθεσιν, εἰς τὴν εἰλικρίνειαν τῆς προσπαθείας των, εἰς τὴν ἐπιδεκτικότητά τῆς ψυχῆς των καὶ εἰς τὴν ἀπλότητα τῆς καρδίας των. Ἡ προσεκτικὴ μελέτη τῶν περιστατικῶν ἐκείνων, κατὰ τὰ ὅποια ὁ Κύριος τοὺς ἐπαινεῖ ἢ τοὺς ἐλέγχει θὰ μᾶς δώσῃ καὶ πάλιν πλοῦσιον ὑλικὸν διὰ νὰ σκεφθῶμεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

Ὅταν ὁ Ναθαναὴλ ἤκουσεν ἀπὸ τὸν Φίλιππον περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ εἶπε τὸ περίφημον, «ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι ἀγαθὸν εἶναι», μὲ ὅλην τὴν εἰλικρίνειαν, ἣ ὅποια τὸν διέκρινε, διατυπώσας τὴν ἀντίρρησίν του, ἔδειξεν ὅτι εἶχε τὸ πρῶτον προσόν, πὺδ πρέπει νὰ ἔχη ὁ ἐργάτης τοῦ Χριστοῦ. Ἡ εἰλικρίνειά του τὸν ἔκαμεν ἐντὸς ὀλίγου νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν γνώμην του, ὅταν εἶδεν ὅτι δὲν ἦτο ἀληθής. Διὰ τοῦτο ὁ Κύριος τὸν ἐπῆνεσεν: «Ἴδε ἀληθής Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστι...».

Εἰς μίαν στιγμὴν ἐλλάμψεως ὁ Πέτρος δίδει τὴν ὀρθὴν ὁμολογίαν καὶ κηρύσσει τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, «υἱὸν τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος», διὰ τοῦτο καὶ ἐπηνέθη ὑπὸ τοῦ Κυρίου, ὅτι «σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψεν» εἰς αὐτὸν καὶ ὠνομάσθη «μακάριος». Ὁ ἴδιος ὁ Πέτρος, μετ' ὀλίγον καιρὸν, ἀκούσας τὸν Κύριον νὰ προφητεύῃ περὶ τοῦ πάθους Του, τὸν προέτρεπε νὰ ἀποφύγῃ νὰ μεταβῇ εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ Κύριος τοῦ εἶπε τότε: «Ὑπαγε ὀπίσω μου σατανᾶ, σκάνδαλόν μου εἶ, ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων». Μετὰ τὴν ἐπιτίμησιν, ὁ Πέτρος δὲν φαίνεται νὰ διεμαρτυρήθῃ, οὔτε κἀν νὰ δικαιολογηθῇ ἐτόλμησεν, ἀλλὰ ἠκολούθησε τὸν Κύριον εἰς τὴν ἐπικίνδυνον πορείαν...

Ὁ ἴδιος ὁ Πέτρος κατείχετο ὑπὸ τοιοῦτου ἐνθουσιασμοῦ κατὰ τὴν παραμονὴν τοῦ πάθους, ὥστε ὑπέσχετο νὰ συναποθάνῃ μετὰ τοῦ Χριστοῦ, ὅλη δὲ ἡ πνευματικότης του ὑπεχώρησεν ἐνώπιον τοῦ κινδύνου, τὸν ὅποιον διέτρεχεν ὁ Διδάσκαλός του, καὶ δὲν ἐδυσκολεῖθη διόλου νὰ κάμῃ χρῆσιν τῆς μαχαίρας εἰς τὸν τόπον

«...εἰς ἔνδειξιν τῆς δικαιοσύνης Αὐτοῦ διὰ τὴν πάρεσιν τῶν προγεγονότων ἀμαρτημάτων».
(Ρωμ. 3,25)

τῆς Γεσθημανῆ. Ἦκολούθησε τὸν Χριστὸν μέχρι τῆς αὐλῆς τοῦ Ἀρχιερέως, ἀλλ' ἐκεῖ τὸν ἐγκατέλειψε τὸ θάρρος του, ἐμπρὸς εἰς μίαν παιδίσκην, καὶ ἐπανειλημμένως ἐψευδόρηξε, διὰ νὰ ἰσχυρισθῆ, ὅτι κατ' οὐδὲν ἐγνώριζεν Ἐκεῖνον, ὑπὲρ τοῦ Ὅποίου ἤθελε νὰ ἀποθάνῃ. Ἀλλά, ἂν τὸν ἀφῆκε τὸ θάρρος του ἐνώπιον τῆς παιδίσκης καὶ ἂν ἐπῆρε ψευδεῖς ὄρκους διὰ νὰ ἀποφύγῃ ἓνα ἀπίθανον κίνδυνον, δὲν τὸν ἄφηκεν ὅμως ἡ εἰλικρίνεια ἀπέναντι τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ δὲν ἐτρόμαξε νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ σφάλμα του· «καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς».

Οἱ μαθηταὶ ὡς σύνολον παρουσιάζονται εἰς τὰ ἱερά Εὐαγγέλια ἄλλοτε μὲν ὠπλισμένοι μὲ θαυματουργικὴν δύναμιν, ἄλλοτε δὲ ἀνίκανοι νὰ θεραπεύσουν τὸν υἱὸν ἐνὸς δυστυχισμένου πατρός. Αὐτοὶ δέ, οἱ ὅποιοι, ὅτε ἐστάλησαν δοκιμαστικῶς εἰς τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ, ἐκήρυσσον ἀποτελεσματικῶς, ἐπανειλημμένως φαίνονται, ὅτι δὲν κατανοοῦν πολλὰ σημεῖα ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ μάλιστα μετὰ τὴν Ἀνάστασιν Αὐτοῦ ἐλέγχονται ὡς ἀνόητοι καὶ βραδεῖς τῇ καρδίᾳ). Ἐνῶ εἶχον πληρεστάτην συνείδησιν τῆς δυνάμεώς των, ὡς φίλων τοῦ Χριστοῦ, ὥστε νὰ δύνανται νὰ καυχηθοῦν διὰ τὰ θαύματά των, ἐμποδίζουν ἐν τούτοις, τὸν ἄνθρωπον, ὁ ὅποιος ἐθεράπευεν ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ καὶ καυχῶνται δι' αὐτό, καὶ δὲν εἶναι σπάνια αἱ περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἡ πίστις τοὺς ἐγκαταλείπει, διὰ νὰ φοβηθοῦν τὴν τρικυμίαν, παραδείγματος χάριν, νὰ ἀδημονήσουν διὰ τὴν ἔλλειψιν τροφῶν, νὰ νομίσουν ὅτι βλέπουν φαντάσματα κ. λ. π. Καὶ ὁ Κύριος πολλάκις τοὺς ἐλέγχει, ὡς ὀλιγοπίστους, ὡς ἐπιλήσμονας τῶν θείων δωρεῶν, καὶ τοὺς ἐρωτᾷ, «ἕως πότε ἔσομαι μαθ' ὑμῶν, ἕως πότε ἀνέξομαι ὑμᾶς;». Τοὺς ἀνέχεται, ἐν τούτοις, πάντοτε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ μένη μαζί των, νὰ λύη τὰς ἀπορίας των, ὅσον-δήποτε καὶ ἂν φαίνονται ἀνόητοι, νὰ ἐπανορθώη τὰ σφάλματά των, νὰ ὑπομένῃ ὅλας τὰς ἀδυναμίας των, διότι ἐγνώριζεν ὅτι, εἰς τὸ βάθος, αὐτοὶ οἱ τόσο ἀτελεῖς, ὡς ἄνθρωποι, ἦσαν ἐκεῖνοι, «ὡς δέδωκεν» εἰς Αὐτὸν ὁ Πατήρ...

Ποῖος δὲν ἐνθυμεῖται τὴν περίφημον συζήτησιν διὰ τὸ πρωτεῖον, τὴν ὁποίαν προεκάλεσαν οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου, δύο ἀπὸ τοὺς πλησιεστέρους μαθητάς τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὴν περίφημον πρότασιν των νὰ καταβιβάσουν πῦρ ἀπὸ τὸν οὐρανόν, διὰ νὰ κατακαύσουν τοὺς Σαμαρείτας «οὐκ οἴδατε, ὅλον πνεύματός ἐστε ὑμεῖς», ἀπήντησεν ὁ Κύριος, καὶ «υἱοὺς βροντῆς» τοὺς ὠνόμασε

«Ὁ δὲ νῦν ζῶ ἐν σαρκί, ἐν πίστει ζῶ τῇ τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀγαπήσαντός με καὶ παραδόντος ἑαυτὸν ὑπὲρ ἐμοῦ».

(Γαλάτ. 2,20)

τότε και τὸ ὄνομα αὐτὸ παρέμεινε διὰ τὰ τοὺς ὑπενθυμίζη μὲ τὸν χαριέστερον τρόπον τὸ σφάλμα των ἐκεῖνο.

“Ὁλως διόλου διαφορετικὸς τύπος εἶναι ὁ Ἰούδας. Μία λεπτομέρεια τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου μᾶς δίδει τὴν κλεῖδα τῆς ψυχολογίας του: «ἀπὸ τότε—λέγει—ἐζήτηε εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῶ», καὶ αὐτὸ («τὸ τότε») ἀναφέρεται εἰς τὸν ἔλεγχον, ποῦ τοῦ ἔκαμεν ὁ Χριστός, ὅταν ἠγανάκτησε διὰ τὸ μύρον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπωλεῖτο, δῆθεν, διὰ τοὺς πτωχοὺς... Συνήθως λέγεται, ὅτι ὁ Ἰούδας ἔγινε προδότης ἀπὸ τὴν φιλαργυρίαν καὶ ἀναμφιβόλως ἡ φιλαργυρία φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι τὸν ὤθησεν εἰς τὴν προδοσίαν. Ἡ φιλαργυρία ὅμως ἠδύνατο νὰ θεραπευθῆ, ὅπως καὶ ὅλα τὰ ἄλλα ἐλαττώματα τῶν μαθητῶν, ἐὰν ὁ δυστυχὴς εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἀκούη τὴν ἀλήθειαν καὶ νὰ μὴ φοβῆται νὰ ἀντιμετωπίζη τὰ σφάλματά του. Ἄλλὰ δὲν ἠγάπα τὴν ἀλήθειαν κατὰ βάθος ὁ Ἰούδας, ἐδυσφόρει ὁσάκις ἠλέγχετο, προφανῶς, καὶ ἡ δυσφορία του αὐτῆ, ἡ ὁποία ὠφείλετο εἰς τὸν μεγάλον ἐγωκεντρισμὸν του, τὸν ὤθησεν εἰς ἐκδίκησιν, πρὸς τὴν ὁποίαν συνεμάχησε καὶ ἡ φιλαργυρία. Δὲν ἦτο κατὰ βάθος αἰσχροὺς τύπος ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰούδας—ἄλλως δὲν θὰ ἐπληρίαζε τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν καὶ δὲν θὰ μετεῖχε τοῦ συλλόγου τῶν μαθητῶν—, ἀλλὰ κατήντησε τοιοῦτος καὶ ἐξέπεσε μέχρι τοῦ νὰ γίνη προδότης, διότι τὸν ἐγκατέλειπεν ἡ καλὴ του διάθεσις καὶ δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν πραγματικότητά του. Δι’ αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ ἡ μεταμέλειά του κατέληξεν εἰς τὴν ἀγχόνην!

Ἄδελφέ μου, διὰ τὰ εἶσαι μεταξὺ τῶν ἐκλεκτῶν, δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ εἶσαι προκαταβολικῶς ἀπηλλαγμένος ἀπὸ ἀδυναμίας. Ἄνθρωπος εἶσαι καὶ δὲν ἠμπορεῖς, παρὰ νὰ ἔχῃς τὰς ἀδυναμίας σου. Ἐκεῖνο, ποῦ ἀπαιτεῖται ἀπὸ σένα, διὰ νὰ εἶσαι μαθητὴς τοῦ Χριστοῦ, εἶναι ἡ εἰλικρίνεια καὶ τὸ θάρρος εἰς τὸ νὰ διακρίνης καὶ νὰ διορθώνης τὰ σφάλματά σου, καὶ ἡ ἐμπιστοσύνη σου εἰς Ἐκεῖνον, τοῦ ὁποίου ὁ λόγος πρέπει νὰ εἶναι φῶς εἰς τὰς ὁδοὺς σου. Ἡ ἀμαρτία δὲν ἠμπορεῖ ποτὲ νὰ σὲ κυριαρχήσῃ, ἂν σὺ γνωρίζῃς νὰ χρησιμοποιοῖς τὴν γνωριμίαν σου μὲ τὸν Χριστόν. Τίποτε δὲν ἠμπορεῖ νὰ σὲ ἐμποδίσῃ, ἂν ἀγαπᾷς τὸν Χριστόν, ἀπὸ τοῦ νὰ γίνῃς καὶ σὺ ἀπόστολός Του. Ἀρκετὸν εἶναι νὰ μὴ ἔχῃς φιλαυτίαν καὶ «δόλον» εἰς τὴν ψυχὴν σου, καὶ νὰ ἔχῃς τὸ θάρρος ν’ ἀντιμετωπίζῃς μὲ εἰλικρίνειαν τὸν ἑαυτὸν σου. Καὶ ἂν ἀκόμη κάμῃς λάθος, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃς, Ἐκεῖνος θὰ τὸ ἐπανορθώσῃ καὶ θὰ σὲ προστατεύσῃ ἀπὸ τὸ πονηρὸν. Ω.

«Ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι ὅς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τούτῳ, ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῆ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγει γίνεται, ἔσται αὐτῷ ὃ ἂν εἴπῃ».

(Ὁ Κύριος: Μάρκ. 11,23)

ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ*

Μεγάλη Πέμπτη

Τὰ σπουδαιότερα τῶν δραματικῶν γεγονότων τῆς Μεγάλης Πέμπτης εἶναι:

α' ἡ ἐντολὴ διὰ τὴν ἐτοιμασίαν τῆς ἐορτῆς τοῦ Πάσχα.

β' ὁ Κύριος νίπτει τοὺς πόδας τῶν Μαθητῶν.

γ' ἡ σύστασις τῆς Θείας Εὐχαριστίας.

δ' ὁ Ἰούδας ἀκολουθεῖ τὸν δρόμον τοῦ Σατανᾶ.

ε' ἡ Προσευχὴ τοῦ Χριστοῦ εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν.

ς' ἡ σύλληψις τοῦ Χριστοῦ.

ζ' ἡ πρώτη πρόχειρος ἀνάκρισις τοῦ Χριστοῦ.

η' ἡ ἄρνησις τοῦ Πέτρου.

θ' ἡ παράνομος διαδικασία καὶ ἄδικος καταδίκη τοῦ Κυρίου.

Τὴν πρωτὰν τῆς Πέμπτης ὁ Κύριος εὐρίσκεται μετὰ τῶν Μαθητῶν Αὐτοῦ εἰς τὸ ἴδιον μέρος—ἐκεῖ που κατὰ τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν. Ἦρχιζεν ἀπὸ τῆς ἐσπέρας τῆς ἡμέρας αὐτῆς τὸ Πάσχα τῶν Ἰουδαίων.

Ἐνθυμοῦνται οἱ Μαθηταὶ τὴν ἐκφραστειῶσαν ἀπὸ ἡμερῶν ἐπιθυμίαν τοῦ Κυρίου καὶ ἐρωτοῦν: «Ποῦ θέλεις ἀπελθόντες ἐτοιμάσωμεν τὸ Πάσχα;» (Μάρκ. ΙΔ', 12. Μαθ. ΚΣΤ', 17. Λουκ. ΚΒ', 9).

«Καὶ ἀποστέλλει ὁ Κύριος δύο τῶν Μαθητῶν Αὐτοῦ λέγων: «Ἔπάγετε εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐκεῖ ἀπαντήσῃ ὑμῖν ἄνθρωπος... καὶ αὐτὸς ὑμῖν δεῖξει ἀνώγειον μέγα ἐστρωμένον ἐκεῖ ἐτοιμάσατε». «Καὶ ἐποίησαν οἱ Μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς καὶ ἠτοίμασαν τὸ Πάσχα», καθὼς διηγοῦνται ἐν συνεχείᾳ οἱ ἅγιοι Εὐαγγελισταί.

Παραμένει εἰς τὸν ἴδιον τόπον ὁ Κύριος καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, διδάσκων ἀσφαλῶς καὶ νοουθετῶν καὶ ἐνθαρρύνων τοὺς μαθητὰς Αὐτοῦ· καὶ ὀψὲ πρὸς τὴν ἐσπέραν καὶ κατὰ τὴν κεκανονισμένην ὥραν, ὁ Κύριος μετὰ τῶν δώδεκα μαθητῶν Αὐτοῦ—διότι ἐν τῷ μεταξύ ἔχει ἐπανέλθει καὶ ὁ Ἰούδας, ἀφ' οὗ «ἐξωμολόγησε»

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 146.

«Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεύετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ ἔσται ὑμῖν».

(Ὁ Κύριος: Μάρκ. 11,24)

τοῖς Γραμματεῦσι καὶ τοῖς Πρεσβυτέροις—εἰσέρχεται εἰς τὴν Ἁγίαν Πόλιν καὶ κατευθύνεται εἰς τὸ ὑπερφῶν τῆς Σιών, ὅπου ἦτο ἐστρωμένη ἡ τράπεζα τοῦ Πάσχα, σύμφωνα μετὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Μωσαϊκοῦ Νόμου διατεταγμένα καὶ «ἀνέπεσεν» (ἐκάθηνεν) ὁ Κύριος καὶ οἱ δώδεκα ἀπόστολοι σὺν αὐτῷ» (Λουκ. ΚΒ', 14).

Εἰς μίαν στιγμήν—πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ δείπνου—ὁ Κύριος «ἐγείρεται· τίθησι (ἀποθέτει) τὰ ἱμάτια, καὶ λαβῶν λέντιον (πετσέταν) διέζωσεν ἑαυτόν· εἶτα βάλλει ὕδωρ εἰς τὸν νιπτῆρα, καὶ ἤρξατο νίπτειν τοὺς πόδας τῶν μαθητῶν Αὐτοῦ καὶ ἐκμάσσειν τῷ λεντίῳ», λέγει ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης (ΙΓ', 4-6).

Ἐφραπλῶνει καὶ ὁ φίλος Ἰούδας τοὺς πόδας του! Καὶ δὲν κάμνει ἐξάρεσιν οὔτε τοῦ Ἰούδα ὁ Κύριος. Δὲν τὸν ἀποχωρίζει τοῦ χοροῦ τῶν Δώδεκα. Συγκρατεῖ μετὰ τὰς ἀχράντους Του χεῖρας καὶ πλύνει καὶ αὐτοῦ τοὺς μεμολυσμένους ἀπὸ τὴν κάπηλον καὶ δυσσεβῆ προδοτικὴν πορείαν πόδας.

Εἰς τὸν θορυβηθέντα διὰ τὴν ταπεινώσιν τοῦ Διδασκάλου Πέτρον λέγει: «Ὁ ἐγὼ ποιῶ, σὺ οὐκ οἶδας ἄρτι, γνώσῃ δὲ μετὰ ταῦτα... Ἐὰν μὴ νίψω σε, οὐκ ἔχεις μέρος μετ' ἐμοῦ». Καὶ ὅτε πάλιν ἐπανεκάθισεν («Ἀναπεσὼν πάλιν») εἶπεν: «Ἐπόδειγμα... ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε» (Ἰωάν. ΙΓ', 15).

Ὡ θεῖον ὑπόδειγμα! Ἐπόδειγμα ταπεινοφροσύνης! Ἐπόδειγμα ἀλληλεγγύης! Ἐπόδειγμα οὐρανιας συγκαταβάσεως! Ἐπόδειγμα ἀλτροῦσμοῦ! Ἐπόδειγμα θεῖον! ἀλλὰ καὶ ὑπόδειγμα ψυχικοῦ καὶ σωματικοῦ καθαρμοῦ διὰ τὴν Θεῖαν Εὐχαριστίαν!

Εἶναι ἡ ὥρα νὰ ἀρχίσῃ τῶρα ὁ δεῖπνος. Ἄλλ' ὁ Κύριος δύσθυμος λέγει: «Εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με!» Καὶ λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ἕκαστος τῶν Μαθητῶν: «Μή τι ἐγὼ εἶμι Κύριε;» Καὶ ὁ Κύριος ἀπαντᾷ: «Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ τρυβλίῳ (πινακίῳ) τὴν χεῖρα, οὗτός με παραδώσει... Καλὸν ἦν αὐτῷ, εἰ οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος» (Ματθ. ΚΣΤ', 20-25. Μάρκ. ΙΔ', 17-21. Λουκ. ΚΒ', 22. Ἰωάν. ΙΓ', 21-22).

«Καὶ εἶπον οἱ Ἀπόστολοι τῷ Κυρίῳ: Πρόσθες ἡμῖν πίστιν».
(Λουκ. 17,5)

Οἱ μαθηταὶ τεταραγμένοι καὶ προσβεβλημένοι, μὲ τὸν νοῦν συμπεπιεσμένον καὶ τὴν καρδίαν συνεσφιγμένην, ἀναμένουν ἐν ἀληθινῇ ἀπογνώσει τὴν λύσιν τῆς δραματικῆς σιγῆς, ἡ ὁποία ἐπηκολούθησε. Καὶ ἡ λύσις ἐδόθη ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν Κύριον. «Ἦν δὲ ἀνακείμενος εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ Ἰησοῦ, ὃν ἠγάπα ὁ Ἰησοῦς:— λέγει ὁ Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης, καὶ πρόκειται περὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου.—Νεύει οὖν τούτῳ Σίμων Πέτρος πυθέσθαι τίς ἂν εἴη περὶ οὗ λέγει. Ἐπιπεσὼν δὲ ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στῆθος τοῦ Ἰησοῦ λέγει αὐτῷ: Κύριε τίς ἐστίν; Ἀποκρίνεται ὁ Ἰησοῦς: Ἐκεῖνός ἐστιν ὃς ἐγὼ βάρβας τὸ ψωμίον ἐπιδώσω. Καὶ ἐμβάρβας τὸ ψωμίον δίδωσιν Ἰούδας Σίμωνος Ἰσκαριώτῃ. Καὶ εἰσῆλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς. Λέγει οὖν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς: Ὁ ποιεῖς ποίησον τάχιον. Λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος ἐξῆλθεν· ἦν δὲ νύξ» (Ἰωάν. ΙΓ', 24-30).

Φεύγει ὁ μισαρὸς προδότης καὶ οἱ κατάπληκτοι Μαθηταὶ μένουν ἐννεοί! Ὁ Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης περαιώνει τὴν θλιβερὰν ἀφήγησιν τῶν δραματικῶν συμβάντων τῆς ἐσπέρας ἐκείνης μὲ τὴν φράσιν: «ἦν δὲ νύξ» (ἡ νύξ τῆς Πέμπτης πρὸς τὴν Παρασκευήν).

Ὁ Ἰούδας μένει ἐμβρόντητος πρὸ τῆς θείας ἀποκαλύψεως! Δὲν μεταμελεῖται ὅμως! Αἱ ἐρεβώδεις σκέψεις του κατακυριαρχοῦν τῆς σκοτεινοτέρας ψυχῆς του καὶ διευθύνει τὰ βήματά του πρὸς τὸ σκότειον ἔργον του.

Ὁ Κύριος συνιστᾷ ἀκολούθως τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας—κατὰ τὰς ἀφηγήσεις τῶν ἱερῶν Εὐαγγελιστῶν.

«Λαβὼν τὸν ἄρτον καὶ εὐλογήσας... εἶπε: Λάβετε, φάγετε τοῦτό ἐστι τὸ σῶμά μου. Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐχαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων: Πίετε ἐξ αὐτοῦ πάντες· τοῦτο γὰρ ἐστι τὸ αἷμά μου, τὸ τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν» (Ματθ. ΚΣΤ', 26-28. Μάρκου ΙΔ', 22-25). Καὶ εἶτα: «Τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν», ὡς προσθέτει ὁ Εὐαγγελι-

«Εἶπε δὲ ὁ Κύριος: Εἰ ἔχετε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐλέγετε ἂν τῇ συκαμίνῳ ταύτῃ, ἐκρίζωθητι καὶ φυτεύθητι ἐν τῇ θαλάσῃ· καὶ ὑπήκουσεν ἂν ὑμῖν».
(Λουκ. 17,6)

στῆς Λουκᾶς (ΚΒ', 19). «Ὁ σάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ Κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ». (Ἐπ. Παύλου Α' πρὸς Κορινθίους ΙΑ', 24-26).

Ἐδωκεν ὁ Κύριος τὸ ὄρατὸν σημεῖον τοῦ συνδέσμου τῶν πιστῶν πρὸς Αὐτὸν διὰ τῆς ἀοράτου Θείας Χάριτος, ἡ ὁποία μυστηριωδῶς μεταβάλλει τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον εἰς τίμιον Σῶμα καὶ ἄχραντον Αἷμα τοῦ Χριστοῦ· ἀπολυτρῶναι τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀπὸ τῆς φθοροποιῦ ἀμαρτίας, ἐξαγνίζει καὶ ὁδηγεῖ τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς κοινωνίαν.

Καὶ μετὰ ταῦτα αὐμνήσαντες—γράφουν οἱ ἱεροὶ Εὐαγγελισταὶ (Ματθ. ΚΣΤ' 30. Μάρκ. ΙΔ', 26. Λουκ. ΚΒ', 39)—ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν».

Δύο, λοιπόν, δρόμους ἐξω τοῦ ἀνωγείου—ὅπου τόσα δραματικὰ γεγονότα ἔλαβον χώραν—καὶ πρὸς δύο διαφόρους κατευθύνσεις ἔχομεν νὰ παρακολουθήσωμεν. Τὸν ἓνα ἀκολουθεῖ ὁ Ἰούδας. Καὶ τὸν ἄλλον ὁ Κύριος μετὰ τῶν Μαθητῶν Αὐτοῦ. Θὰ τοὺς διατρέξωμεν νοερῶς καὶ τοὺς δύο. Ὁ Ἰούδας σπεύδει ταχύς, «ὡς νὰ εἰσῆλθῃν ὁ σατανᾶς ἐντός του», κατὰ τὴν Εὐαγγελικὴν ρῆσιν, καὶ κανονίζει τὴν σύλληψιν. «Ὁν ἂν φιλήσω, οὗτός ἐστιν· κρατήσατε αὐτόν» (Ματθ. ΚΣΤ', 49), λέγει εἰς τὴν σπεῖραν καὶ τίθεται ἐπὶ κεφαλῆς αὐτῆς.

Ὁ Κύριος πορεύεται πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν, μᾶς πληροφοροῦν οἱ ἄλλοι Εὐαγγελισταί. Ἄς ἴδωμεν λοιπὸν τί κάμνει ἐκεῖ.

«Τὸ ὄρος τῶν Ἑλαιῶν» ἀναδεικνύεται ἤδη τὸ ὠραιότερον βῆμα, ἀπὸ τοῦ ὁποίου συμπληροῦται ἡ ἐπὶ τοῦ ὄρους ὁμιλία τοῦ Κυρίου, κηρύσσονται αἱ ὠραιότεραι καὶ ὑψηλότεραι ἀλήθειαι τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας καὶ δίδεται ὁλόκληρος ἡ πνευματικὴ Διαθήκη τοῦ Χριστοῦ.

«Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία, μηδὲ δειλιάτω», λέγει ὁ Κύριος εἰς τοὺς τεθορυβημένους καὶ ριγηλοὺς Μαθητὰς Αὐτοῦ. Καὶ δίδει ἀκολουθῶς τὰς τελευταίας συμβουλὰς του. Τοὺς θέτει ὡμῶς πρὸ τῶν ἐπικειμένων φρικτῶν γεγονότων:

«Τεχνία, ἔτι μικρὸν μεθ' ὑμῶν εἶμι!».

«Ἐντολήν καινὴν δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους».

«Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία».

«Ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομὴ τι ἰσχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη». (Γαλάτ. 5,6)

«Πιστεύετε εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε».

«Ἐγὼ εἶμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή».

«Εἰ ἐγνώκετέ με, καὶ τὸν Πατέρα μου ἐγνώκετε ἄν».

«Ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ καὶ ὁ Πατὴρ ἐν ἐμοί ἐστι».

«Ὅ,τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω».

«Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με τὰς ἐντολάς τὰς ἐμὰς τηρήσατε... ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με».

«Οὐκ ἀφήσω ὑμᾶς ὀρφανούς».

«Ἐρωτήσω τὸν Πατέρα καὶ ἄλλον Παράκλητον δώσει ὑμῖν».

«Ὅταν ἔλθῃ ἐκεῖνος, τὸ Πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν».

«Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμή, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους».

«Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδιά, μηδὲ δειλιάτω».

«Μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὄψεσθέ με... καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδιά».

Αὗται εἶναι ἐν περιλήψει αἱ τελευταῖαι συμβουλαὶ καὶ ὁδηγίαι τοῦ Κυρίου πρὸς τοὺς Μαθητὰς Αὐτοῦ (Ἰωάν. ΙΣΤ', 1-33), εἰς τὰς ὁποίας βλέπομεν τὴν πλήρη ἔκτασιν εἰς τὰς ἀληθείας τῆς Χριστιανικῆς Ὁρθοεικείας.

Εἰς τὸ ἐν συνεχείᾳ ΙΖ' κεφάλαιον ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης ἀπομνημονεύει τὴν τελευταίαν θαυμασίαν προσευχὴν τοῦ Θεανθρώπου πρὸς τὸν Οὐράνιον Πατέρα, ἐν τῇ ὁποίᾳ ὁμιλεῖ διὰ τὸ ἐπὶ γῆς θεῖον Αὐτοῦ ἔργον καὶ ἐπικαλεῖται τὴν προστασίαν Αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς ἁγίους Μαθητὰς καὶ Ἀποστόλους.

Προχωροῦν μετὰ ταῦτα διὰ τοῦ χειμάρρου τῶν Κέδρων πρὸς τὸν κῆπον τῆς Γεσθημανῆ. Ὁ Κύριος λέγει πρὸς τοὺς Μαθητὰς

«Καὶ ὄντας ὑμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ· χάριτί ἐστε σεσωσμένοι...»

(Ἐφεσ. 2,5)

Αὐτοῦ: «Πάντες ὑμεῖς σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ· Γέγραπται γάρ: Πατάξω τὸν Ποιμένα καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τῆς Ποίμνης» (Ματθ. ΚΣΤ', 31-32. Μάρκ. ΙΔ', 27. Ἰωάν. ΙΔ', 37. Ζαχ. ΙΓ', 7).

Καὶ ἔρχεται ὥρα, καὶ νῦν ἐλήλυθεν, ἵνα σκορπισθῆτε ἕκαστος εἰς τὰ ἴδια καὶ ἐμὲ μόνον ἀφῆτε» (Ἰωάν. ΙΣΤ', 32).

Ὁ Πέτρος, ὁ ζωηρότερος ὄλων, λέγει: «Ἐγὼ οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι» (Ματθ. ΚΣΤ', 33. Μάρκ. ΙΔ', 29). Ὁ Κύριος ἀπαντᾷ: «Ἐγὼ ἐδεήθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ ἐκλίπη ἡ πίστις σου καὶ σύ ποτε ἐπιστρέψας στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου» (Λουκ. ΚΒ' 32). «Ἀμὴν λέγω σοι, ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι, τρεῖς ἀπαρνήσει με» (Ματθ. ΚΣΤ', 34. Μάρκ. ΙΔ', 30. Λουκ. ΚΒ', 34. Ἰωάν. ΙΓ', 38).

Ἔχουν φθάσει ἤδη εἰς τὸν ἤσυχον κῆπον τῆς Γεσθημανῆ, ὅπου ὁ Κύριος ἀφίνει τοὺς ἄλλους Μαθητὰς Αὐτοῦ, καὶ ἀποσύρεται μετὰ τοῦ Πέτρου, Ἰωάννου καὶ Ἰακώβου ὀλίγον ἀπώτερα καὶ ἐπειτα παραγγέλλει αὐτοῖς: «Ἀγρυπνεῖτε καὶ προσεύχεσθε». Προχωρεῖ ὀλίγον πρόσω αὐτῶν καὶ προσεύχεται ἐκτενωῶς δι' ὑστάτην φοράν πρὸς τὸν Οὐράνιον Πατέρα Του. Ἡ φύσις μόνη, καὶ αὐτὴ ριγηλὴ καὶ φρικιώσα, συντροφεύει τὸν θεῖον Μύστην καὶ τὴν ὑπερφυᾶ προσευχὴν Του:

«Πάτερ, εἰ δυνατὸν, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ— λέγει— τὸ ποτήριον τοῦτο τοῦ θανάτου. Πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ θέλω, ἀλλ' ὡς Σύ».

Τρεῖς ἐπαναλαμβάνει τὴν προσευχὴν καὶ τρεῖς ἐπανερχεται καὶ εὐρίσκει τοὺς Μαθητὰς Αὐτοῦ κοιμωμένους καὶ λυπεῖται, καὶ ἀδημονεῖ, καὶ ἀσχάλλει. Ἀγωνία καταλαμβάνει τὴν ψυχὴν Αὐτοῦ καὶ ὁ ἰδρῶς πίπτει ἐκ τοῦ προσώπου Του, ὥσει θρόμβοι αἵματος. Ἄλλ' ἢ ἐπιτέλεισις τοῦ καθήκοντος Τὸν διακατέχει. Καὶ εἶναι ἀποφασισμένους νὰ τὸ ἐκτελέσῃ.

Συνεγείρων ἅπαντας τοὺς Μαθητὰς Αὐτοῦ, «Ἄγω μεν, λέγει, ἔρχεται ὁ παραδιδούς με».

Εὐρισκόμεθα εἰς τὸ πρῶτον στάδιον τῆς ἀρχῆς τῆς λύσεως τοῦ Δράματος.

«...καὶ συνήγειρε καὶ συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ...»
(Ἐφεσ. 2,6)

ἔχει παρέλθει τὸ μεσονύκτιον. Ἠσυχία καὶ σιγὴ ἀφράστου ἡρεμίας καλύπτει τὰ γύρω. Καὶ εἰς τὸν τόπον τοῦτον καὶ εἰς αὐτὴν τὴν ὥραν γίνεται ἡ συνάντησις τῆς Κακίας καὶ τῆς Ἀληθείας:

«Ὁ Ἰούδας, λαβὼν τὴν σπεῖραν καὶ ἐκ τῶν Ἀρχιερέων καὶ Φαρισαίων ὑπηρέτας, ἔρχεται ἐκεῖ μετὰ φανῶν καὶ λαμπάδων καὶ ὄπλων»!

Βλέπει ἡ Ἁγία Σynοδεία τοὺς ἐπερχομένους. Λιποψυχοῦν οἱ Μαθηταί· τοὺς ἐνθαρρύνει ὁ Κύριος. Προβαίνει πρῶτος καὶ ἐρωτᾷ: «Τίνα ζητεῖτε;». «Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον», ἀκούεται ὡς ἀνιερὸς ἰαχὴ ἢ φωνὴ τοῦ συρφετοῦ. «Ἐγὼ εἰμι», ἀπαντᾷ σταθερῶς ἡ φωνὴ τοῦ Κυρίου. Προχωρεῖ ἐν βῆμα ἡ συνοδεία τῶν ἀνόμων. Ἀλλὰ ποῖος τολμᾷ νὰ θέσῃ ἐπ' Αὐτοῦ τὰς χεῖρας; Θεῖα λάμψις ἐκπεμπομένη ἐκ τοῦ θείου παραστήματός Του τοὺς συσκοτίζει, τοὺς ζαλίζει, τοὺς παραλύει τὰς χεῖρας. Φθάνει ὁ κατάπτυστος προδότης: «Χαῖρε, Ραββί», λέγει ὁ Ἰούδας καὶ φιλεῖ τὸν διδάσκαλον τῆς Ἀληθείας!

Μὲ βέβηλον φίλημα ὁ ἄθλιος προδότης προδίδει τὸν Ρύστην. Μὲ φίλημα δόλιον παραδίδει τὸν Εὐεργέτην. Χρησιμοποιεῖ τὴν εὐγενεστέραν καὶ ἰδαμικωτέραν ἐκδήλωσιν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου, χρησιμοποιεῖ τὸ φίλημα, διὰ νὰ ἐπισημάνῃ τὸν Ἀθῶνον!

«Ἡ σπεῖρα καὶ ὁ χιλιάρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτόν».

Ὁ Πέτρος γίνεται ἔξω φρενῶν, βλέπων τὸν Διδάσκαλον δεδεμένον, καὶ «ἔχων μάχαιραν, εἵλκυσεν αὐτὴν καὶ ἀπέκοψε τὸ δεξιὸν ὠτίον δούλου τοῦ Ἀρχιερέως, ᾧ ὄνομα ἦν Μάλχος».

«Βάλε τὴν μάχαιράν σου εἰς τὴν θήκην», λέγει ὁ Κύριος εἰς τὸν Πέτρον καί, «ἀψάμενος τοῦ ὠτίου αὐτοῦ, ἰάσατο αὐτόν», «ἡ δοκεῖς—λέγει ὁ Κύριος—ὅτι οὐ δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν Πατέρα μου καὶ παραστήσει μοι πλείονας ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγγέλων; Πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ Γραφαί, ὅτι οὕτω δεῖ γενέσθαι;» (Ματθ. ΚΣΤ', 53-54). Ἡ θυσία εἶναι ἔκουσία! Ὁ Κύριος βαδίζει ἔκουσίως ἐπὶ τὸ μαρτύριον.

«...ἵνα ἐνδείξηται ἐν τοῖς αἰῶσι τοῖς ἐπερχομένοις τὸν ὑπερβόλοντα πλοῦτον τῆς χάριτος Αὐτοῦ ἐν χρηστότητι ἐφ' ἡμᾶς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ».

(Ἐφεσ. 2,7)

Ἡ ἄνομος συνοδεία—ὁ συρφετὸς ὄλος—ὀδηγεῖ τὸν θεῖον Διδάσκαλον τῶν Νόμων καὶ τῆς Ἡθικῆς «εἰς τὸν οἶκον τοῦ Ἀρχιερέως».

Διασκορπίζονται οἱ Μαθηταί, καὶ πληροῦται ἡ Γραφή: «Πατάξω τὸν Ποιμένα καὶ διασκορπισθήσονται τὰ πρόβατα τοῦ Ποιμένου» (Ζαχ. ΙΓ', Ζ').

Ἀκολουθοῦν οἱ Μαθηταί Πέτρος καὶ Ἰωάννης. Ὁ Εὐαγγελιστῆς Μάρκος (ΙΔ', 51-52) γράφει, ὅτι καὶ τρίτος ἀνεανίσκος περιβεβλημένος σινδόνα» ἠκολούθει τὸν Ἰησοῦν, ἀλλ' ὅτε οἱ στρατιῶται ἐπεχείρησαν νὰ τὸν συλλάβουν, «ἐγκατέλιπε τὴν σινδόνα, καὶ γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν».

Ὁ Πέτρος, εἰς τοὺς πρώτους ἀσθενεῖς σκανδαλισμοὺς ἀπὸ ἀπλᾶς ὑπηρετίας καὶ δούλους ἀμαθεῖς, ἀρνεῖται τρίς τὸν Κύριον. Καὶ ἐκπληροῦται ἡ προαναγγελία τοῦ Κυρίου, «τρὶς ἀπαρνήσει με, Πέτρε». Δὲν βραδύνει ὅμως νὰ πληρώσῃ μὲ μεταμέλειαν πικρὰν τὴν ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν του ὁ σεβάσμιος πρεσβύτερος καὶ νὰ πλῆνῃ μὲ πικρὸν λουτρὸν δακρύων τὴν ὀλιγοπιστίαν του: «Ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ρήματος τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξελθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς» λέγουν οἱ Εὐαγγελισταί (Ματθ. ΚΣΤ', 75. Μάρκ. ΙΔ', 72. Λουκ. ΚΒ', 62).

Ὁ Ἰησοῦς εὐρίσκεται ἤδη δέσμιος πρὸ τοῦ Ἄννα! «Ὁ οὖν Ἀρχιερεὺς ἠρώτησε τὸν Ἰησοῦν περὶ τῶν μαθητῶν Αὐτοῦ καὶ τῆς διδαχῆς αὐτῶν». Προσπαθεῖ ν' ἀλιεύσῃ καὶ νὰ διαπιστώσῃ στοιχεῖα κατηγορίας.

—«Παρρησίᾳ ἐλάλησα τῷ Κόσμῳ», ἀπαντᾷ ὁ Κύριος. Ἐπερώτησον τοὺς ἀκηκόοντας· ἴδε οὗτοι οἴδασιν, ἃ εἶπον ἐγώ».

Καὶ πληρώνεται μὲ ἄνδρον δούλου ῥάπισμα ὁ δεδεμένος Δεσπότης, διὰ τὴν παρρησίαν Αὐτοῦ. Εἶτα ὁ Ἄννας ἀπέστειλεν αὐτὸν δεδεμένον πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα· ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλευσας τοῖς Ἰουδαίοις, ὅτι συμφέρει ἓνα ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ».

Ἐκεῖ «συνήχθησαν οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Πρεσβύτεροι καὶ τὸ Συνέδριον ὅλον καὶ ἐζήτουν ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ἵνα θανάτωσωσιν αὐτὸν καὶ οὐχ εὔρον» (Ματθ. ΚΣΤ', 57-68).

«Τῇ γὰρ χάριτι ἐστε σεσωσμένοι διὰ τῆς πίστεως· καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, Θεοῦ τὸ δῶρον.
(Ἐφεσ. 2,8)

Παρουσιάσθησαν ψευδομάρτυρες και ὠμίλησαν περὶ βλασφημίας τοῦ Κυρίου κατὰ τοῦ Θεοῦ, περὶ ἐπαναστατικῶν κηρυγμάτων. Πλὴν ὅλα ταῦτα ἀσύνδετα, ἀλληλοαναιρούμενα, καὶ μικροχαρῆ καὶ παιδαριώδη ἐπιχειρήματα, οὔτε καν ὡς προσχήματα δὲν εὐρέθησαν ικανά, ἀπ' αὐτοὺς τοὺς ἰδίους τοὺς σκηνοθέτας, διὰ νὰ στηρίξουν κατηγορίαν κατὰ τοῦ Κυρίου.

Ἐν τῇ σφοδρᾷ του ἀμηχανία ὁ Ἀρχιερεὺς κάμνει τὴν σατανικῶς ἀριστοτεχνικὴν ἐρώτησιν πρὸς τὸν Ἰησοῦν: «Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος, ἵνα ἡμῖν εἴπῃς, εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ». Καὶ ἀπαντᾷ κατὰ τὸ ἔθος τῶν ραββίνων τοῦ Ἰσραὴλ ὁ μέγας Ραββῖνος τῆς Οἰκουμένης: «Σὺ εἶπας!» (δηλ. Ἀλήθεια, ἐγὼ εἶμι).

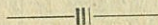
Καταληφθεὶς, δῆθεν, ὑπὸ ἱερᾶς ἀγανακτήσεως, διαρρηγγύνει θεατρικώτατα τὰ ἱμάτιά του ὁ μιαρός Ἀρχιερεὺς, πρὸ τῆς δῆθεν βλασφημίας τοῦ Ἀναμαρτήτου. Καὶ τὸ Συνέδριον ὅλον ἀποφαίνεται: «Ἐνοχοὶ θανάτου ἐστί!»

Κατεδικάσθη ἤδη εἰς θάνατον ὁ Κύριος ἀπὸ τὸ θεοστυγὲς Συνέδριον τῶν θεοκτόνων, τὸ ὁποῖον συνῆλθε παρὰ τὸν Νόμον εἰς νυκτερινὴν συνεδρίαν. Καὶ παρεδόθη ὁ Κύριος εἰς τὴν διάθεσιν τῶν στρατιωτῶν, διὰ νὰ ἐμπτύεται, νὰ κολαφίζεται, νὰ ραπίζεται, νὰ ἐμπαίζεται μέχρι τῆς πρώτης τῆς Παρασκευῆς.

Ὅλα αὐτὰ τὰ φοβερὰ καὶ ἐπονείδιστα καὶ θεομίσητα ἔργα τῶν σκοτίων καὶ θεοστυγῶν καὶ θεοκτόνων ἀρχηγῶν τοῦ Ἰσραὴλ διεδραματίσθησαν κατὰ τὴν νύκτα τῆς Μεγάλης Πέμπτης μέχρι τῶν πρωϊνῶν ὥρῶν τῆς Μεγάλης Παρασκευῆς.

(Ἔπεται τὸ τέλος)

Χ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΑ *

Ο ΒΙΟΣ ΤΟΥ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Α'. Ὁ Πρόδρομος περὶ Χριστοῦ.

1. Τί εἶπεν ὁ Πρόδρομος διὰ τὸν Χριστὸν ὡς πρὸς τὸ Πρόσωπόν Του;

Ὅτι εἶναι ἐκ τῶν ἄνω: «Οὐρανοῦ», Ἰωάν. γ' 31-34. «Ἐμπροσθεν αὐτοῦ», Ἰωάν. γ' 28. «Ἀνώτερός του», Ἰωάν.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 90.

«Ταύτην τὴν παραγγελίαν παρατίθειμαί σοι, τέκνον Τιμόθεε, κατὰ τὰς προαγούσας ἐπὶ σὲ προφητείας...» (Α' Τιμόθ. 1,18)

α' 15. «Ἰσχυρότερός του», Μάρκ. α' 7. «Νυμφίος», Ἰωάν. γ' 29. «Ὅτι δὲν εἶναι ἄξιός νὰ λύσῃ τοὺς ἱμάντας τῶν ὑποδημάτων Του», Λουκ. γ' 16, Ἰωάν. α' 27. Καὶ ὅτι «καγὼ οὐκ ἤδην Αὐτόν» Ἰωάν. α' 31-34.

2. Τί εἶπεν ὁ Πρόδρομος διὰ τὸ ἔργον τοῦ Χριστοῦ ;
«Ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου», Ἰωάν. α' 29,36. «Θὰ βαπτίσῃ ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρὶ», Ματθ. γ' 11. Εἶναι «ἀξίην», Ματθ. γ' 10. «Τὸ πτυάριον», Ματθ. γ' 12, Λουκ. γ' 17. «Ἡ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων», Ἰωάν. γ' 36.
3. Μὲ ποῖον κήρυγμα καὶ μὲ ποῖον ἔργον προπαρεσκευάσεν ὁ Πρόδρομος τὴν ὑποδοχὴν τοῦ Χριστοῦ καὶ ποῖαι αἱ περὶ αὐτοῦ προφητεῖαι ;
α) «Μετανοίας», Ματθ. γ' 12, Λουκ. γ' 3, 7, 14. β) «Ἐξομολογῶν», Ματθ. γ' 6. γ) Βαπτίζων, Μάρκ. α' 4. δ) «Ὅτι πρέπει ν' αὐξάνῃ», Ἰωάν. γ' 30. ε) «Ὅτι θὰ δώσῃ τὴν ζωὴν Του ἀντίλυτρον διὰ νὰ σηκώσῃ τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου», Ἰωάν. α' 29. στ) Αἱ προφητεῖαι, Μαλ. γ' 1, Ἡσ. θ' 1-2, Μάρκ. α' 2-3, Ματθ. δ' 15-16.

Β'. Ἡ Βάπτισις καὶ οἱ Πειρασμοὶ τοῦ Χριστοῦ.

1. Τίς ἐβάπτισεν τὸν Χριστὸν καὶ τί εἶπεν ὁ Χριστὸς δι' αὐτόν ;
Ὁ Πρόδρομος Ἰωάννης, Ματθ. γ' 13-15. Ὁ Χριστὸς εἶπε διὰ τὸν Ἰωάννην: Λουκ. ζ' 24-30.
2. Τί ἐφανερῶθη καὶ ποῖα φωνὴ ἠκούσθη κατὰ τὴν Βάπτισιν ;
Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐφανερῶθη καὶ τοῦ Πατρὸς ἡ φωνὴ ἠκούσθη, Ματθ. γ' 16-17, Μάρκ. α' 10, Ἰωάν. α' 33.
3. Ποῖα ἢ ἰδιαιτέρα πνευματικὴ σημασία τοῦ Βαπτίσματος ;
—Ρωμ. στ' 3-5, Γαλ. γ' 27, Ἐφ. δ' 5, Κολ. β' 12, Τίτ. γ' 5, Ματθ. κη' 19.
4. Οἱ πειρασμοὶ τοῦ Χριστοῦ, Ματθ. δ' 11.—Ποῖος ὁ πρῶτος ; Ποῖος ὁ δεύτερος ; Καὶ ποῖος ὁ τρίτος ;

Γ'. Ἡ Ἀρχὴ τοῦ Δημοσίου Κηρύγματος.

1. Ποῖοι οἱ πρῶτοι λόγοι τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ Δημοσίῳ κηρύγματι ;
Μετάνοια καὶ πίστις εἰς τὸ Εὐαγγέλιον, Ματθ. δ' 17, Μάρκ. α' 15.

«...ἵνα στρατεύῃ ἐν αὐταῖς τὴν καλὴν στρατείαν, ἔχων πίστιν...»
(Α' Τιμῶθ. 1,18-19)

2. Ποῖον τὸ ἐν τῇ συναγωγῇ τῆς Ναζαρέτ πρῶτον κήρυγμα τοῦ Ἰησοῦ;—Λουκ. δ' 17-21.

Μὲ ἀπέστειλε λέγει ὁ Χριστός: α) Εὐαγγελίζεσθαι πτωχοῖς (τοὺς πνευματικούς, ὡς ἐν ἁμαρτία καὶ ὑπὸ κατάραν πτωχοῦς, οὐς πλουτίζει). Πρβλ. Β' Κορ. γ' 9.— β) «Ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν», «καρδίαν συντετριμμένην...» Ψαλμ. ν' 17, Ματθ. ια' 28-29.— γ) «Κηρῦξαι αἰχμαλώτοις ἄφεςιν...» αἰχμάλωτοι τῆς ἁμαρτίας, Πράξ. κστ' 18 (Σαούλ).— «Τυφλοῖς (πνευματικῶς) ἀνάβλεψιν», Α' Πέτρ. β' 9.—δ) «Ἀποστείλαι τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει...» (τοὺς ἕνεκα τῶν ἁμαρτιῶν ἀδυνατοῦντας νὰ ὀρθοποδήσουν καὶ προχωρήσουν εἰς τὸν δρόμον τῆς ἀρετῆς, Α' Ἰωάν. α' 7).—ε) «Κηρῦξαι ἐνιαυτὸν Κυρίου δεκτόν», («ἰδοὺ νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος...»), Β' Κορινθ. στ' 2).

3. Ποῖοι οἱ πρῶτοι λόγοι τῶν Ἀποστόλων ἐν τῷ δημοσίῳ Κηρύγματι;

Ὁ Χριστὸς παραγγέλλει εἰς αὐτοὺς νὰ κηρύξουν μετανοίαν, Λουκ. κδ' 47. Οἱ Ἀπόστολοι τὸ πραγματοποιοῦν εἰς τὰ πρῶτα κηρύγματα, Πράξ. β' 38, γ' 19.

Δ'. Ὁ Χριστὸς περὶ τοῦ Θεοῦ τί λέγει:

1. Τί μᾶς εἶπε διὰ τὴν φανέρωσιν τοῦ Θεοῦ;—Ματθ. ια' 27, Ἰωάν. ιζ' 6.
2. Πῶς μᾶς Τὸν ἐφάνέρωσε;
Διὰ τοῦ ἑαυτοῦ Του, Ἰωάν. ιδ' 9-10· καὶ διότι μᾶς εἶπεν, ὅτι, εἶναι «ΠΝΕΥΜΑ», Ἰωάν. δ' 24.—«Πατήρ», Ματθ. στ' 9. «Ἅγιος», Ἰωάν. ιζ' 1. «Δίκαιος», Ἰωάν. ιζ' 25.
3. Ποῖον τὸ θέλημα τοῦ Χριστοῦ;—Ἰωάν. η' 50, ιγ' 31, ιζ' 4, (ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ).

Ε'. Ὁ Θεὸς περὶ τοῦ Χριστοῦ τί λέγει:

1. Πῶς ἀποκαλεῖ ὁ Θεὸς τὸν Χριστόν;—Ματθ. γ' 17.
2. Τί θέλει ὁ Θεὸς διὰ τὸν Χριστόν;
Πίστιν εἰς Αὐτόν, Ἰωάν. στ' 28-29. Ὑπακοήν, Λουκ. θ' 35.
3. Τί ἄλλο θέλει ὁ Θεὸς διὰ τὸν Χριστόν;
«Τὸ ποτήριον», Ματθ. κστ' 39 (Ἐβρ. ι' 8-10)· ἀλλὰ καὶ τὴν δόξαν Του, Ἰωάν. ιβ' 28, ιγ' 31-32.

«...καὶ ἀγαθὴν συνείδησιν, ἣν τινες ἀπώσαμενοι, περὶ τὴν πίστιν ἐναυάγησαν».
(Α' Τιμόθ. 1,19)

ΣΤ'. Ὁ Χριστὸς περὶ τοῦ Ἐαυτοῦ Του τί εἶπε :

1. Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

1. Ὅτι εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ πῶς τὸ εἶπεν ὁ Χριστός; —Ἰωάν. γ' 36, Μάρκ. ιδ' 61.
2. Ὅτι εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου πῶς τὸ εἶπεν ὁ Χριστός; —Ματθ. η' 20, Ἰωάν. ε' 27.
3. Ὅτι εἶναι ἡ Ἀνάστασις καὶ ἡ Ζωή πῶς τὸ εἶπεν ὁ Χριστός; —Ἰωάν. ια' 25.

2. Τὸ Φῶς.

1. Ποῦ λέγει, ὅτι ὁ Χριστὸς εἶναι τὸ Φῶς, ὅτι πρέπει νὰ πᾶμε κοντά Του καὶ ποία ἡ αἰτία τῆς ἀρνήσεως; —Ἰωάν. η' 12, ιβ' 35-36, γ' 19.
2. Ὅτι οἱ ὄπαδοι τοῦ Χριστοῦ εἶναι τὸ φῶς, ποῦ τὸ λέγει; —Ματθ. ε' 14.
3. Ἀπὸ ποῦ πηγάζει τὸ φῶς; —Ἡσ. θ' 1-2, Ἰωάν. α' 9, ιβ' 45.

3. Ἡ Ζωή.

1. Τίς εἶναι ἡ ζωή; —Ἰωάν. ια' 25, α' 4, ιδ' 6.
2. Πόθεν ἡ ζωή; —Πράξ. ιζ' 25, Ἰωάν. ιδ' 19, ε' 26, στ' 33.
3. Ποῖος ὁ ἄνευ ζωῆς; —Ἰωάν. ε' 40, ιε' 6, Ἐφес. β' 1-5.

4. Ἡ Ἀλήθεια.

1. Τίς εἶναι ἡ ἀλήθεια; —Ἰωάν. ιδ' 6, ιη' 37, α' 14-17.
2. Τίς δὲν τὴν πιστεύει; —Ἰωάν. η' 45-47.
3. Διατί πρέπει νὰ τὴν δεχθοῦμε; —Ἰωάν. η' 32, ιζ' 17-19.

5. Ἡ Ὁδός.

1. Ποία εἶναι ἡ ὁδὸς πρὸς τὸν Πατέρα; —Ἰωάν. ιδ' 6-7. Πρβλ. ι' 9.
2. Ποία εἶναι ἡ ὁδὸς πρὸς τὸν Οὐρανόν; —Ἰωάν. ιδ' 3, Πρβλ. Ἐβρ. στ' 20, δ' 14, ι' 19-20.
3. Ποία εἶναι ἡ ὁδὸς ἡ ὑποδειγματικὴ πρὸς μίμησιν; —Ἰωάν. ιγ' 15, Πρβλ. Α' Κορινθ. α' 1.

6. Ὁ Ποιμὴν.

1. Διατί καλεῖται καλὸς ποιμὴν ὁ Χριστός; —Ἰωάν. ι' 11-15.
2. Τί προσφέρει εἰς τὰ πρόβατά Του; —Ἰωάν. ι' 9, 28.
3. Τί ζητεῖ ἀπὸ τὰ πρόβατά Του; —Ἰωάν. ι' 4-5, 27.

II.

«Ἄμην ἄμην λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κάκεινος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει».

(Ὁ Κύριος : Ἰωάν. 14,12)

ΑΙ ΙΕΡΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ

Τὸ 1884 ὁ βιβλιοπώλης Γκαμουρίνη ἀνεκάλυψε εἰς ἓνα κώδικα τὴν περιγραφὴν ἐνὸς προσκυνητοῦ τῶν Ἀγίων Τόπων μετὰ τὴν ἐπιγραφὴν «Περιγραφή τοῦ Ἀγ. Ἰλαρίωνος περὶ τῶν μυστηρίων κατὰ τὴν προσκυνήτριαν τὴν ἁγίαν Σιλβύαν» ἀδελφὴν τοῦ Ὑπουργοῦ Ρουφίνου. Οὗτος ἐξέδωκε 22 χειρόγραφα ἐκ ταύτης, ἡ δὲ παροῦσα εἶναι ἐκ τινος χειρογράφου ἐκ τῆς Μονῆς Μόντε Κασσί-νου, μεταξὺ Ρώμης καὶ Νεαπόλεως. Αὕτη τυγχάνει ἀτελῆς ἀνευ τῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ τέλους, μετὰ τινων χασμάτων ἐν τῷ μέσῳ. ἐκτίθεται δὲ ὡς μία ἐκτεταμένη ἐπιστολή, τὴν ὁποίαν ἡ ἀδελφὴ Σιλβυα ἀπευθύνει εἰς τὰς ἀδελφάς της εἰς τινὰ τῶν Ἱ. Μονῶν τῆς Δύσεως, εἰς ἣν καὶ αὕτη ἀνήκεν. Ἐν ταύτῃ περιγράφει πᾶν ὅ,τι εἶδε καὶ ἔζησε κατὰ τὸ μέγα ταξιδιὸν της εἰς τὴν Ἀνατολήν.

Ἡ περιγραφή διαιρεῖται εἰς δύο μέρη: Α' Περιγραφή τῶν Ἱεροσολύμων καὶ Β' Περιγραφή τῶν ἱ. ἀκολουθιῶν ἐν Ἱεροσολύμοις, ἥτις εἶναι καὶ ἡ ἐνδιαφέρουσα ἐνταῦθα.

1. Ἡ Ἱερὰ Ἀκολουθία κατὰ τὰς Κυριακὰς

α) Μεσονύκτιον. Ἡ ἀγρυπνία, κατὰ τὴν περιγραφὴν ἄρχεται—ἀντε πουλόρουμ—πρὸ τῆς φωνῆς τοῦ ἀλέκτορος, ὡς ἦτο συνήθως ὁ καθορισμὸς τοῦ χρόνου τῆς νυκτὸς παρ' ἀρχαίους. Ἡ ἀγρυπνία ἐλάμβανε χώραν καθ' ἑκάστην εἰς Ἱεροσόλυμα χωρὶς νὰ εἶναι διατεταγμένον, ὅτι ὅλοι ἦσαν ὑποχρεωμένοι νὰ συμμετάσχωσι. Ὑποχρεωτικὴ ἦτο μόνον ἡ συμμετοχὴ τῶν μοναχῶν. Μόλις ἦνοιγεν ἡ θύρα τοῦ ἱ. ναοῦ ἤρχιζεν ἡ ἱεροτελεστία.

Τὸ περιεχόμενον ταύτης συνίστατο ἐξ ὕμνων, ψαλμῶν, καὶ ἀντιφώνων καὶ προσευχῶν. Διήρκει δὲ μέχρι τῆς αὐγῆς. Μετὰ τὴν ἀνατολήν τοῦ ἡλίου ἐπηκολούθει ὁ ὄρθρος, καθ' ὃν ὁ Ἐπίσκοπος, κατερχόμενος ἐκ τῆς θέσεώς του—ἐπισκόπιουμ—μεθ' ὀλοκλήρου τοῦ ἱ. κλήρου, εἰσῆρχετο πομπωδῶς εἰς τὸν ναόν. Τοιαύτη εἴσοδος ἐγίνετο μόνον καθ' ἑκάστην, ἐνῶ κατὰ τὸν ὄρθρον τῆς Κυριακῆς, ὁ Ἐπίσκοπος εἰσῆρχετο εἰς τὸν Ἁγιον Τάφον, ἐν ᾧ ἀπηύθυνε προσευχὴν ὑπὲρ ὀλοκλήρου τοῦ λαοῦ, εἶτα δὲ ἐμνημόνευε ὅλους, ὑπὲρ ὧν προσήχετο. Μετὰ τὴν προσευχὴν ὁ Ἐπίσκοπος ἠλόγει μεγαλοφώνως καὶ μεθ' ἑτέραν προσευχὴν ἐξῆρχετο τοῦ Τάφου, ὅτε οἱ πιστοὶ διερχόμενοι πρὸ αὐτοῦ ἐλάμβανον τὴν εὐλογίαν του, ἀσπαζόμενοι τὴν δεξιάν του.

«Καὶ ὅ,τι ἂν αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου, τοῦτο ποιήσω, ἵνα δο-
ξασθῇ ὁ Πατήρ ἐν τῷ Υἱῷ. Ἐάν τι αἰτήσητε ἐν τῷ ὀνόματί μου,
ἐγὼ ποιήσω». (Ὁ Κύριος : Ἰωάν. 14,13-14)

Ἐδῶ ἔληγεν ἡ ἱ. ἀκολουθία «σὶκ σιτ Μισσα» (ἀπόλυσις) ἐξ οὗ προφανῶς ὠνομάσθη ὀλόκληρος ἡ Θ. Λειτουργία ἀργότερον παρὰ τοῖς ρωμαιοκαθολικοῖς.

β) Ἐσπερινός. Εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ἤρχιζεν ὁ ἔσπερινός —λουκερνάριουμ—περὶ τὴν 10ην ὥραν, ἤτοι τὴν 4ην ἀπογευματινὴν. Κατ' αὐτὸν εἰσῆρχετο ὁ Ἐπίσκοπος καὶ ἐλάμβανε τὴν θέσιν του, περιστοιχοῦμενος ὑπὸ τῶν ἱερέων, οἵτινες ἐκάθηντο εἰς τὸ Σύνθρονον. Ἐψάλλοντο ὕμνοι καὶ ἀντίφωνα ἐν συνεχείᾳ. Εἶτα ὁ Ἐπίσκοπος ἴστατο πρὸ τοῦ διαφράγματος τοῦ Ἁγ. Τάφου, ἐνῶ ὁ Διάκονος ἀνεγίνωσκεν ὀνόματα πιστῶν.

Μετὰ τὴν μνημόνευσιν ἐκάστου ὀνόματος ἡ χορωδία τῶν παιδῶν ἔψαλλε τὸ «Κύριε ἐλέησον». Ὁ Διάκονος μόνον κατὰ τὸν Ἐσπερινὸν ἀνεγίνωσκε τὴν ἐκτένειαν κατὰ δὲ τὸ ἄρθρον ὁ Ἐπίσκοπος. Ἡ λοιπὴ ἱεροτελεστία ἐγένετο ὡς ἐν τῷ ὄρθρῳ. Πρὸ τῆς ἐξόδου ἐκ τοῦ ναοῦ μετέβαινον κληρὸς καὶ λαὸς ὁμοῦ εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγ. Σταυροῦ, ἔνθα ὁ Ἐπίσκοπος ἀπήνυθε προσευχῆν πρὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου. Μεθ' ὃ ὑψόλοι τοὺς πιστοὺς, οἵτινες ἤσπάζοντο τὴν δεξιάν του. Κατὰ τὴν ἐξοδὸν ἐκ τοῦ ναοῦ ἦτο πλέον νύξ.

2. Ἱερὰ Ἀκολουθία κατὰ τὴν Κυριακὴν

α) Ἀγρυπνία ὄρθρος. Οἱ Χριστιανοὶ ὠνομάζον τὴν Κυριακὴν «ἡμέραν τοῦ Κυρίου»¹.

Κατὰ τὸν ἔσπερινὸν τοῦ Σαββάτου συμμετεῖχε πλῆθος πιστῶν. Καθ' ὀμάδας, ἀκόμη πρὸ τοῦ μεσονυκτίου, κατηυθύνοντο πρὸ τοῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως, ἔνθα συνηθροισμένοι πέριξ τοῦ Ἁγίου Τάφου ἀνέμενον τὸ ἀνοιγμα τῆς θύρας μετὰ ψαλμωδιῶν. Μετὰ τὴν εἴσοδον τοῦ Ἐπισκόπου εἰς τὸν ναὸν τῆς Βασιλικῆς ἤρχιζεν ἡ ἱ. ἀκολουθία. Εἰς τῶν ἱερέων ἀνεγίνωσκε ἓνα ψαλμόν, ὃ δὲ λαὸς ἐπανελάμβανε τὸν τελευταῖον στίχον. Κατόπιν μιᾶς προσευχῆς, ὁ Διάκονος μεθ' ἑτέρου Διακόνου ἐναλλάξ ἔψαλλον ψαλμοὺς. Διὰ τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς θείας ἀκολουθίας ἤναπτον

1. Παρὰ τοῖς εἰδωλολάτραις ἐκαλεῖτο αὕτη ἡμέρα τοῦ Ἡλίου, ὡς παρὰ Βαβυλωνίους. Διὰ τοῦτο καὶ σήμερον οἱ Ἀγγλοὶ ὠνομάζουσιν τὴν Κυριακὴν Σόνττει καὶ οἱ Γερμανοὶ ὡς καὶ οἱ Σουηδοὶ Σόνταχ.

Ὁ Ἱερώνυμος, ἐξηγεῖ τὴν χριστιανικὴν ὀνομασίαν τῆς Ἀγ. ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος ὡς ἐξῆς: ἡμέρα τοῦ Κυρίου — ἡμέρα τῆς Ἀναστάσεως, ὡς καὶ οἱ Ρῶσοι τὴν ἀποκαλοῦν Βοσκρασένιε — ἡ ἡμετέρα χριστιανικὴ ἡμέρα.

«Ἐὰν ἀγαπᾶτέ με, τὰς ἐντολάς τὰς ἐμὰς τηρήσατε».

(Ὁ Κύριος: Ἰωάν. 14,15)

όλας τὰς κανδήλας καὶ τὸ θυμιατήριον. Ὁ Ἐπίσκοπος, ἰστάμενος πρὸ τοῦ Σπηλαίου ἀνεγίνωσκεν ἐκ τοῦ Ἱ. Εὐαγγελίου τὴν περικοπήν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία ἐνεποίει βαθυτάτην αἴσθησιν. Κατὰ τὸν ὄρθρον τῆς Κυριακῆς παρελείπετο ἡ γενικὴ προσευχή, ἡ ὁποία ἀνεγινώσκετο τὰς ἄλλας ἡμέρας, προφανῶς δ' ἠκολούθει ἀμέσως ἡ θ. Λειτουργία. Μόνον μία βραχεῖα συνήθης προσευχὴ ἐλέγετο μετὰ τὸ τέλος τῶν ψαλμῶν.

β) **Θεία Λειτουργία.** Κατὰ τὴν αὐγὴν ἐγίνετο εἰς τὸν ναὸν τοῦ Γολγοθᾶ—(Μαρτύριον)—ἡ κυρίως λειτουργία. Ταύτης ἡ ἱεροτελεστία ἦτο συνήθης ὡς εἰς ὅλας τὰς ἐκκλησίας. Ἀνεγινώσκοντο περικοπαὶ ἐκ τῆς Π. καὶ τῆς Κ. Διαθήκης, διακοπτόμεναι ὑπὸ ψαλμῶν. Μετὰ τὸ κήρυγμα ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου, ἐγίνετο ἡ ἀπόλυσις ὄλων τῶν κατηχουμένων, ἢ τῶν μετανοούντων, κατὰ καθωρισμένον κανόνα. Εἶτα ἐλάμβανε χώραν ἡ θ. Λειτουργία, εἰς τὴν ὁποίαν ἐλάμβανον μέρος μόνον οἱ πραγματικοὶ Χριστιανοί.

Εἰς τὸ τέλος τῆς θείας Λειτουργίας, ὁ Ἐπίσκοπος ἀνεχώρει μετὰ τοῦ ἱ. Κλήρου ὡς καὶ ὁ λαός.

3. Ἑορταὶ κατὰ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἔτος

α) **Θεοφάνεια.** Εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς ἀκολουθίας κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφανείων ἐλλείπουσι δύο σελίδες. Ἡ περιγραφὴ ἄρχεται μὲ τὴν ἐκ τῆς Βηθλεὲμ ἐπιστροφὴν, ἔνθα πιθανῶς μετέβαινον διὰ τὴν ἀγρυπνίαν ἐν τῷ Σπηλαίῳ τῆς Γεννήσεως, εἰς τὴν μεγάλην Βασιλικήν, τὴν ὁποίαν ἀνήγειρεν ἡ Ἁγία Ἐλένη. Εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως ἐγίνετο τὸ τέλος τῆς ἀγρυπνίας, ἐν μέσῳ ἀσυνήθους φωτοχυσίας. Τὴν 8ην πραινήν εἰς τὴν ἐκκλησίαν «ἐν Γολγοθᾶ» ἐγίνετο λειτουργία μεθ' ὀμιλίας. Ὁ ἑορτασμὸς διήρκει ἐπὶ ὀκταήμερον.

β) **Ἑπαπαντή τοῦ Κυρίου** («Πραιζεντάτιο Δομίνου»). Ἡ ἑορτὴ αὕτη κατὰ τὸν 4ον αἰῶνα δὲν εἶχε τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν, ἀλλ' ἐλέγετο: «ἡ τεσσαρακοστὴ ἡμέρα μετὰ τὰ Θεοφάνεια», τ. ἔ. ἡ 14η Φεβρουαρίου. Κατ' αὐτὴν ἀνεγινώσκετο καὶ ἡ σχετικὴ περικοπὴ (Λουκ. β' 21-40). Ἡ θ. Λειτουργία ἐγίνετο εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως.

4. Νηστεία πρὸ τοῦ Πάσχα

α) **Διάρκεια τῆς νηστείας.** Αὕτη ἐν Ἱεροσολύμοις ἤρχιζεν ὀκτὼ ἐβδομάδας πρὸ τῆς Ἀναστάσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἐνή-

«Ἐγὼ ἐν τῷ Πατρὶ μου καὶ ὑμεῖς ἐν ἐμοί, καὶ γὰρ ἐν ὑμῖν».
(Ὁ Κύριος : Ἰωάν. 14,20)

στευον πέντε ημέρας εβδομαδιαίως, συνεποσοῦντο τεσσαράκοντα ἡμέραι, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Μ. Σαββάτου.

β) Ἡ θεία ἀκολουθία κατὰ τὸ διάστημα τῆς νηστείας. Αὕτη ἐλάμβανε χώραν κατὰ τὰς Κυριακάς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ. Ὡσαύτως καὶ κατὰ τὰς λοιπὰς ἡμέρας ἐγένετο ἐσπερινὸς καὶ ὄρθρος. Ἐπισημότερον ἐτελεῖτο ἡ 9ῃ ὥρα καθ' ἑκάστην Τετάρτην ἢ Παρασκευὴν εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς Σιών. Ὁ ἐσπερινὸς ἐτελεῖτο ἀργότερον ἢ κατὰ τὸ σῆθηες. Ἡ νηστεία καθ' ἑκάστην Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν ὀλοκλήρου τοῦ ἔτους διήρκει ἀπὸ τῆς 9ης μέχρι καὶ 3ης ὥρας. Αὕτη δὲν διετηρεῖτο κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς μνήμης Μαρτύρων.

Κατὰ τὴν νύκτα ἐκάστης Παρασκευῆς συνηθοῦζοντο οἱ ἱερεῖς, οἱ μοναχοὶ καὶ ὁ λαὸς μέχρι πρωίας διὰ τὴν ἀγρυπνίαν. Ἐψαλλον ἐναλλάξ ψαλμοὺς μέχρι τῆς πρωίας τοῦ Σαββάτου, ὁπότε μετὰ τοῦ ὄρθρου ἐγένετο ἡ θεία Εὐχαριστία.

γ) Συνήθειαι κατὰ τὸν χρόνον τῆς νηστείας. Ἐκαστος τῶν πιστῶν ἦτο ἐλεύθερος νὰ νηστεύῃ, ὡς οὗτος ἐθεώρει σκόπιμον καταλλήλως.

5) Μεγάλη Ἐβδομάς: α') Κυριακῶν Βατῶν. Ἀπὸ βαθείας νυκτὸς μέχρι πρωίας ἡ ἱερὰ ἀκολουθία ἐτελεῖτο ὡς συνήθως. Κατὰ τὴν 7ην ὥραν ἀνήρχετο ὁ λαὸς μετὰ τοῦ Ἐπισκόπου εἰς τὸ ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. Ἐπὶ δίωρον ἔψαλλον ὕμνους καὶ ἀντίφωνα καὶ ἀνεγίνωσκον ἐδάφια ἐκ τῆς Ἀγίας Γραφῆς. Ἐκειῖθεν ἀνήρχοντο εἰς τὸ ὄρος τῆς Μεταμορφώσεως, ἔνθα ἐτελεῖτο ἱεροτελεστία, συνισταμένη ἐξ ὕμνων, ἀντιφώνων, ἀναγνώσεως ἐκ τῆς Ἀγ. Γραφῆς, προσευχῶν.

Τὴν 11ην ὥραν ἀνεγινώσκετο ἡ σχετικὴ περικοπὴ (Ματθ. κα' 9), ἔνθα «οἱ προάγοντες» ἢ ἀκολουθοῦντες ὄχλοι ἔκραζον. «Ὡσαννά... εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος...» Μεθ' οὗ κατήρχοντο ἅπαντες ἐκ τῆς κορυφῆς μετὰ ψαλμωδιῶν. Τὰ παιδιά, κρατοῦντα κλάδους ἐλαίας εἰς τὰς χεῖράς των, ἔψαλλον «Ὡσαννά...». Οὕτω σιγὰ, σιγὰ ἔφθανον μέχρι τῆς Ἀναστάσεως, ἔνθα ἐγένετο ἐσπερινὸς καὶ εἶτα ἀπόλυσις.

β) Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη. Κατὰ τὴν 9ην ὥραν συνηθοῦζοντο οἱ πιστοὶ εἰς τὸ «Μαρτύριον», ἔνθα ἐτελεῖτο ἐσπερινός. Μέχρι τῆς 1ης νυκτερινῆς ἐψάλλοντο ὕμνοι, ἀντίφωνα, σχε-

«Ὁ ἔχων τὰς ἐντολάς μου καὶ τηρῶν αὐτάς, ἐκεῖνός ἐστιν ὁ ἀγαπῶν με». Ὁ Κύριος: Ἰωάν. 14,21)

τικά χωρία ἐκ τῆς Ἀ. Γ., προσευχαί. Ἡ ἀπόλυσις ἐτελεῖτο εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως, ἔνθα ἐλάβανον παρὰ τοῦ Ἐπισκόπου τὴν εὐλογίαν. Τὴν Μ. Τρίτην ἀνῆρχοντο λαὸς καὶ κληρὸς μετὰ τὸν ἑσπερινὸν εἰς τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν, ἔνθα ὁ Ἐπίσκοπος ἀνεγίνωσκε τὴν περικοπὴν (Ματθ. κδ', 4,—κε' 46). Μετὰ δὲ προσευχὴν τινα κατήρχοντο τοῦ ὄρους. Τὴν Μ. Τετάρτην ἐγένετο ἀγρυπνία, μετὰ τὸ πέρας τῆς ὁποίας ὁ Ἐπίσκοπος μετέβαινεν εἰς τὸν Ἀγ. Τάφον ἐν ᾧ εἰς τῶν ἱερέων ἀνεγίνωστε τὴν περικοπὴν τῆς προδοσίας (Ματθ. κε', 14-16).

γ) Μ. Πέμπτη. Ὁ Μυστικὸς Δεῖπνος ἐτελεῖτο ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς Σταυρώσεως. Ἀνεγινώσκοντο αἱ περικοπαὶ Λουκ. κβ' 41 Μθ. κζ' 2, Μαρ. ιε' 1, Λουκ. κγ', Ἰωάν. ιη' 28). Μετὰ ταῦτα δὲ ἐπηκολούθει κήρυγμα τοῦ Ἐπισκόπου.

δ) Μ. Παρασκευή. Αὕτη ἀπετέλει τὸ μεσουράνημα τῶν Παθῶν. Ἀπὸ τῆς 8ης ὥρας ὁ ἐπισκοπικὸς θρόνος ἐτοποθετεῖτο ὀπισθεν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Πρὸ αὐτοῦ ἐτίθετο τράπεζα κεκαλυμμένη δι' ὑφάσματος. Πέριξ τοῦ Ἐπισκόπου καὶ τῆς τραπέζης ἴσταντο οἱ Διάκονοι. Μετεφέρετο καὶ ἐτοποθετεῖτο ἐπὶ τῆς τραπέζης κιβώτιον ἀργυροῦν, ἐπίχρυσον ἐν ᾧ ἐφυλάσσετο ὁ Τιμιὸς Σταυρὸς. Ἐν ᾧ ὁ Ἐπίσκοπος ἐκράτει τὸν Σταυρὸν, διήρχοντο οἱ πιστοί, ὁ εἰς κατόπιν τοῦ ἄλλου, πρὸ αὐτοῦ, ὑπεκλίνοντο, παρετήρουν τὸν Σταυρὸν καὶ τὸν ἠσπάζοντο, ἐν ᾧ οἱ Διάκονοι ἐφρούρουν αὐτόν. Κατὰ τὸν 4ον αἰ. ἦτο ἐπιτετραμμένος ἱερεὺς ὡς φύλαξ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ. Εἰς τῶν Διακόνων εἶτα ἐπεδείκνυνεν εἰς τοὺς πιστοὺς τὰ ἄλλα λείψανα καὶ κειμήλια, ὡς π.χ. τὸν δακτύλιον τοῦ Σολομῶντος, τὸ κέρασ τοῦ ἐλαίου, δι' οὗ ἐχρίοντο οἱ βασιλεῖς τῶν Ἰσραηλιτῶν κ. ἄ. Ἡ προσκύνησις διήρκει ἀπὸ τῆς 2ας μέχρι τῆς 6ης ὥρας. Οἱ ναοὶ ἦσαν κατάμεστοι κόσμου. Ἀνεγινώσκοντο περικοπαὶ ἐκ τῆς Ἀγ. Γραφῆς, Ψαλμοί, ἐκ τῶν Πράξεων τὰ χωρία τὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰ Πάθη τοῦ Κυρίου, ὡς καὶ ἐκ τῶν Εὐαγγελίων καὶ τῶν Προφητῶν. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐψάλλοντο ὕμνοι καὶ προσευχαί. Ἐν τέλει ἀνεγινώσκετο ἡ περικοπὴ (Ἰωάν. ιθ' 30). Ἐπειροσυχὴ καὶ εἶτα ἡ ἀπόλυσις. Τὴν 9ην ὥραν συνήρχοντο ἅπαντες εἰς τὸ «Μαρτύριον», ἐκεῖθεν δὲ εἰσῆρχοντο εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως, ὅπου ἀνεγινώσκετο ἡ περικοπὴ Ἰωάν. ιθ' 38 κ. ἔ. καὶ εἶτα ἐγένετο προσευχή, εὐλογία καὶ ἀπόλυσις. Κατὰ τὴν Μ. Παρασκευὴν δὲν ἐτελεῖτο ἡ θεία Εὐχαριστία.

«Ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ Πατρὸς μου...»
(Ὁ Κύριος : Ἰωάν. 14,21)

ε) Μ. Σάββατον. Κατ' αὐτὸ οἱ νεοφώτιστοι εἰσέρχοντο εἰς τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως μετὰ ψαλμῶν καὶ ὕμνων. Ἐκεῖ ἔκαμνε προσευχὴν ὁ Ἐπίσκοπος ὑπὲρ αὐτῶν ἐπὶ τοῦ Ἀγ. Τάφου, μεθ' ὃ ἐπέστρεφον εἰς τὴν Βασιλικήν, ἔνθα ὁ λαὸς ἀνέμενεν. Ἡ θεία Λειτουργία ἐτελεῖτο ἐν μεγάλῃ συντομίᾳ.

6) Πάσχα. Ἡ θεία Λειτουργία ἐγίνετο ὡς συνήθως. Οἱ ἱεροὶ ναοὶ ἦσαν κατάμεστοι καθ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα τῆς Ἀναστάσεως. Κατὰ τὴν θ. Λειτουργίαν ἐψάλλοντο ὕμνοι. Τὴν Τετάρτην μετέβαινον εἰς τὸ Ὄρος τῶν Ἐλαιῶν. Τὴν Παρασκευὴν εἰς τὴν Σιών. Καθ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα οἱ νεοφώτιστοι ἦσαν περιβεβλημένοι διὰ λευκῶν ἐνδυμάτων. Ἀπὸ τοῦ Πάσχα μέχρι τῆς Πεντηκοστῆς αἰ νηστεῖαι καὶ αἱ γονυκλισίαι ἀπηγορεύοντο. Κατὰ τὴν Ἀνάληψιν ἐγίνετο ἰδιαιτέρα τελετὴ εἰς τὴν Βηθλεέμ, ἐντὸς τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγ. Σπηλαίου.

7) Πεντηκοστή. Τὴν προτεραίαν ταύτης ἐτελεῖτο ἀγρυπνία. Ὁ Ἐπίσκοπος ἀνεγίνωσκε περικοπὴν τοῦ Εὐαγγελίου, ἐψάλλοντο δ' ὕμνοι ὡς συνήθως. Ἐλάμβανεν εἴτα χώραν κήρυγμα ὑπὸ τῶν Ἱερέων καὶ τοῦ Ἐπισκόπου, ἡ δὲ θεία Λειτουργία ἐτελεῖτο ἐν μεγάλῃ συντομίᾳ. Τὴν 3ην ὥραν συναδεδεύετο ὁ Ἐπίσκοπος ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ Κλήρου εἰς τὴν Σιών, ἔνθα ἀνεγίνωσκε περικοπὴ ἐκ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων (β', 4), ἥτις ἀναφέρεται εἰς τὸ γεγονός τῆς ἐπιφοιτήσεως τοῦ Ἀγ. Πνεύματος. Ἐνταῦθα ἐτελεῖτο αὐθημερόν καὶ δευτέρα Λειτουργία. Μετὰ τὸ γεῦμα ἀνῆρχοντο ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ Ὄρους τῶν Ἐλαιῶν, ἔνθα ἐκάθηντο ὅλοι.

Ἀνεγινώσκοντο ὕμνοι, προσευχαὶ καὶ αἱ εὐαγγελικαὶ περικοπαί: Λουκ. κδ' 50, Μαρ. ιστ' 19, Πράξ. α' 4. Μεθ' ὃ κατήρχοντο εἰς Ἱεροσόλυμα. Τὴν 10ην ὥραν μετὰ τὸν ἑσπερινὸν μετέβαινον εἰς τὴν Σιών, ἐκεῖθεν δ' ἐπέστρεφον οἴκαδε περὶ τὸ μεσονύκτιον. Οὕτω ἡ τελετὴ διήρκει καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν. Μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν ἐνήστευον ὡς ἕκαστος ἤθελε, πλὴν τοῦ Σαββάτου καὶ τῆς Κυριακῆς.

Ἐν τέλει τῆς περιγραφῆς ἐκτίθεται ἡ πρὸς τὸ Βάπτισμα προπαρασκευῆ τῶν Κατηχουμένων.

(Ἐκ τῆς Σλαβικῆς)
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β. ΤΟΥΛΙΑΣ δ. θ.

«...καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω οὐτῷ ἑαυτόν».
(Ὁ Κύριος : Ἰωάν. 14,21)

ΑΙ ΙΕΡΑΙ ΣΥΝΑΞΕΙΣ

“ΑΝΑΖΩΠΥΡΕΙΝ ΤΟ ΧΑΡΙΣΜΑ,,

Εὐγνωμοσύνην χρεωστεῖ ὁ ἱερός Κλήρος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς πρὸς τὴν Προϊσταμένην του Ἀρχῆν διὰ τὴν πρόνοιαν, ποῦ ἔλαβεν ἐσχάτως ὑπὲρ αὐτοῦ, τῆς ὀργανώσεως δηλ. περιοδικῶν συνάξεων τῶν ἱερέων καὶ διακόνων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, κατὰ τομεῖς. Εὐχεται δέ, ὅπως ὁ θεσμὸς οὗτος ἐνισχυθῇ καὶ παγιωθῇ, πρὸς δόξαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ πνευματικὴν ὠφέλειαν αὐτοῦ τοῦ ἰδίου τοῦ ἱερατείου.

Καὶ ἡ ὠφέλεια εἶναι πράγματι μεγάλη καὶ πολλαπλῆ· ἀληθινὴ πηγὴ εὐλογιῶν. Καὶ μόνον τὸ γεγονός, ὅτι ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνερχόμενοι οἱ ἀδελφοὶ συμπρεσβύτεροι αἰσθάνονται ζωηρότερον τὴν ἐν μέσῳ αὐτῶν παρουσίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου τῆς πίστεώς μας κατὰ τὸ ὑπεσχημένον «οὐ εἰσὶ δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἕμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν», θὰ ἦτο ἀρκετὸν νὰ καταδείξῃ τὴν ὠφελιμότητα τῆς ἐγκαινιασθείσης προσπάθειας. Ἀλλὰ καὶ τὴν γνωριμίαν μεταξὺ τῶν ἐπιτυχάνου καὶ τὸν σύνδεσμον τῆς ἀγάπης προάγουσιν αἱ συνάξεις αὐταί, καὶ, ἀκόμη, συντελοῦν εἰς τὴν ἐποικοδομὴν ἀλλήλων, κατὰ τὸ γραφικόν: «ἀδελφὸς ὑπὲρ ἀδελφοῦ στήριζόμενος ὡς πόλις ἰσχυρά». Διότι, «ἐποικοδομοῦντες εἰς τὸν ἕνα», ἐνισχύονται εἰς τὸ ὑψηλὸν ἔργον τῶν, τονώνεται ἐν ἑαυτοῖς ἡ συνείδησις τοῦ ἀνωτέρου προορισμοῦ τῶν καὶ οὕτω ἐφαρμόζεται ἡ ἐπίκαιρος παραγγελία τοῦ μεγάλου Ἀποστόλου πρὸς τὸν Τιμόθεον: «Ἄναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου» (Β' Τιμ. 1,6).

* *

Εὐρέθην, ἢ μᾶλλον ηὐτύχησα νὰ εὐρεθῶ, εἰς μίαν τοιαύτην σύναξιν τῶν κληρικῶν, ὅπου θὰ ἀνεπτύσσετο τὸ πρῶτον θέμα τῆς σειρᾶς: «Ἡ πνευματικότης καὶ ἡ ἐσωτερικὴ ζωὴ τοῦ ἱερέως».

Μετὰ τὴν ἐναρκτήριον αὐτοσχέδιον προσευχὴν, ἀναπεμφθεῖσαν ὑπὸ τοῦ προεδρεύσαντος Ἐπισκόπου καὶ τὸν προεισαγωγικόν, ἐμπνευσμένον δέ, τονισμόν ὑπὲρ αὐτοῦ τῆς σημασίας τῶν τοιούτων συγκεντρώσεων, ὁ εἰσηγητὴς τοῦ θέματος—τὸ ὄνομα δὲν ἐνδιαφέρει· τὸ γεγονός καὶ αἱ ἰδέαι μας ἐνδιαφέρουν, πολὺ δὲ περισ-

«Μείνατε ἐν ἐμοί, καὶ γὰρ ἐν ὑμῖν. Ὁ μένων ἐν ἐμοί καὶ γὰρ ἐν αὐτῷ οὗτος φέρει καρπὸν πολύν, ὅτι χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν».
(Ἰωάν. 15, 4-5)

σότερον οἱ καρποὶ, οἱ ὁποῖοι, τοῦ Κυρίου συνεργοῦντος, θὰ προκύψουν—ἐδήλωσεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅτι δὲν προτίθεται νὰ κάμῃ «διδασκαλίαν», ἀλλ' ἀπλᾶς τινὰς σκέψεις, ἀπευθυνομένας πρωτίστως «πρὸς ἑαυτόν», θὰ διατυπώσῃ, διὰ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία πρὸς ἀνταλλαγὴν τῆς πολυτίμου πνευματικῆς πείρας τῶν ἀδελφῶν, πολλοὶ τῶν ὁποίων, γηραῖοι καὶ πολιοί, λευκανθέντες ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, θὰ ἔχουν πολλὰ νὰ εἴπουν εἰς τοὺς νεωτέρους. Ἀκολούθως παρεκάλεσε τοὺς συνέδρους, νὰ ἀναπολήσῃ ἕκαστος τὴν ἱεράν καὶ φρικτὴν στιγμὴν τῆς καθοσιώσεώς του ἐνώπιον τοῦ Θυσιαστηρίου, ὅτε ὁ χειροτονήσας Ἐπίσκοπος τῶ ἐνεχείρισε τὸν «Ἄρτον τῆς ζωῆς», ἀπευθύνων τὴν συγκλονιστικὴν φράσιν: «λάβε τὴν παρακαταθήκην ταύτην καὶ φύλαξον αὐτήν, ἕως τῆς παρουσίας τοῦ Κ. Ἡ. Ἰ. Χριστοῦ, ὅτε παρ' Αὐτοῦ μέλλεις ἀπαιτεῖσθαι αὐτήν». Ἡ ἀναπόλησις αὐτῆ, εἶπε, θὰ μᾶς βοηθήσῃ, νὰ ἀναλογισθῶμεν τὸ ὕψος τῆς ἱερατικῆς διακονίας, τῆς ὁποίας ἀνωτέρα δὲν ὑπάρχει ἐπὶ τῆς γῆς—ὡς κάτι μεταξὺ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ὡς ἀντιπρόσωποι καὶ συνεχισταὶ τοῦ ἔργου τοῦ Κυρίου, ὡς προσφυῶς ἀνέπτυσαν οἱ μεγάλοι Πατέρες καὶ δὴ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος εἰς τοὺς περιφήμους περὶ Ἱερωσύνης λόγους του. Ἐπωμισθέντες—συνέχισε—τὸ θεῖον «ἔργον, τὴν τέχνην τῶν τεχνῶν καὶ ἐπιστήμην τῶν ἐπιστημῶν», τῆς καλλιέργειας δηλαδὴ καὶ σωτηρίας ψυχῶν, ὑπὲρ ὧν Χριστὸς ἀπέθανεν, (ὅπερ ἔργον δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὸν παρόντα πρόσκαιρον κόσμον, ἀλλ' ἐκτείνεται καὶ πέραν τῶν ὁρίων αὐτοῦ, σχετιζόμενον μὲ τὴν αἰωνιότητα τῶν ψυχῶν), καὶ ἔχοντες συναίσθησιν τοῦ χρέους μας, πρὸς τὸ ὁποῖον σχετίζεται καὶ ὁ συμβολισμὸς τοῦ ἐπιτραχήλου (ἐξηρητημένου ἐκ τοῦ τραχήλου μας, ὡς αἱ ψυχαὶ τοῦ ποιμνίου...), καὶ ἀτενίζοντες πρὸς τὴν ἀποστολὴν μας, οὐχὶ ὡς πρὸς ἐπάγγελμα, ἀλλ' ὡς πρὸς μυσταγωγὸν διακονίαν, θὰ χρειασθῇ βεβαίως νὰ ἐπιδοθῶμεν εἰς τὸν πνευματικὸν καταρτισμὸν ἡμῶν αὐτῶν πρωτίστως. Εἶναι ἐπιγραμματικὰ τὰ λόγια Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ: «Καθαρθῆναι δεῖ πρῶτον καὶ εἶτα καθάραι· σοφισθῆναι καὶ οὕτω σοφίσαι· γενέσθαι φῶς καὶ φωτίσαι· ἐγγίσει Θεῶ καὶ προσαγαγεῖν ἄλλους· ἅ γ ι α σ θ ῆ ν α ι καὶ ἅ γ ι ἄ σ α ν». Προσφυῶς σημειώνεται εἰς τὸ θαυμάσιον βιβλίον, «Δύναμις διὰ τῆς προσευχῆς», τὸ ὁποῖον πολλὰ ἔχει νὰ διδάξῃ τὸν κληρικὸν εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς πνευματικότητος: «Σπούδασε τὴν ἀγιότητα ὀλοκλήρου τῆς ζωῆς σου. Ἡ χρησιμότης καὶ ἐπιτυχία σου (ὡς ἱερέως) ἐξαρτᾶται ἀπὸ

«Καθὼς ἠγάπησέ με ὁ Πατήρ, καὶ γὼ ἠγάπησα ὑμᾶς· μέινετε ἐν τῇ ἀγάπῃ τῇ ἐμῇ».
(Ἰωάν. 15,10)

αὐτήν». Πῶς θὰ μετέλθω τὴν ἀνορθωτικὴν τῶν ψυχῶν τέχνην, ὅταν εἶμαι ὁ ἴδιος «πεσμένος»;... Μόνον ἀναγεννημένα ψυχὰ καὶ ἐξηγιασμένα προσωπικότητες εἶναι εἰς θέσιν νὰ παρουσιάσουν ἑαυτοὺς ὡς παραδείγματα ἀγιότητος εἰς τοὺς πέριξ, ἀντινοβολοῦσαι γύρω των φῶς, καὶ οὕτω νὰ ἐπιτύχουν τοῦ ἀγιαστικοῦ προορισμοῦ των. Ἄλλως, ἔχουν ἐξησφαλισμένην τὴν ἀποτυχίαν. Ἡ κοινω- νία, ἄλλωστε, ἔχει ἀξιώσεις. Καὶ δικαίως. Ὅσον διεφθαρμένη καὶ ἂν εἶναι καὶ λέγεται, δὲν συγχωρεῖ ὅμως εἰς τοὺς ἱερεῖς τῆς οὐδὲ τὴν παραμικρὰν παρεκτροπὴν, ὅπως τόσον ψυχολογημένα ἔγραψεν ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος: «Οὐκ ἔστι δυνατόν τὰ τῶν ἱερέων κρούπτεσθαι ἐλαττώματα, ἀλλὰ καὶ τὰ μικρὰ κατὰδηλα γίνεται· οὐ γὰρ τῶ τοῦ γεγονότος μεγέθει, ἀλλὰ τῇ τοῦ διαμαρτάντος ἀξίᾳ τὴν ἁμαρτίαν μετροῦσιν ἅπαντες· καὶ οὐχὶ ὡς σάρκα περι- κειμένῳ, οὐδὲ ἀνθρωπεῖαν λαχόντι φύσιν, ἀλλ' ὡς ἀγγέλῳ καὶ τῆς λοιπῆς ἀσθενείας ἀπηλλαγμένῳ δικάζειν ἅπαντες θέλουσι τῶ ἱερεῖ». Ὡς ἐὰν αἱ ἱερατικαὶ ψυχὰ ἦσαν διαφανεῖς, τὰς διαπερᾶ τὸ ἐρευνητικὸν βλέμμα τῆς κοινωνίας, ἥτις μάλιστα κρατεῖ εἰς τὰς χεῖρας καὶ μεγεθυντικὸν φακόν... Καὶ κάμνει τὴν κρίσιν τῆς καὶ ἐξάγει τὰ συμπεράσματά της.

Καὶ περιμένει ἀπὸ ἡμᾶς πολλά, σήμερον πρὸ παντός, ἡ Κοινω- νία, κατέληξεν ὁ ὁμιλητής. Εἶπαν, ὅτι ἡ ἱερωσύνη εἶναι ἡ κατ' ἐξοχὴν κοινωνικὴ δύναμις. Καὶ δὲν ἔχουν ἄδικον. Ἄρκει ν' ἀποβῇ πάλιν ὑπολογίσιμος. Καὶ τοῦτο ἐξαρτᾶται πάλιν ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς φορεῖς της, κατὰ μέγα μέρος.— Εἰς ἐποχὴν παντο- ειδοῦς κρίσεως, ὡς ἡ ἰδική μας, καθ' ἣν ἀξίαι κλονίζονται καὶ θεσμοὶ χρεωκοποῦν καὶ τὰ πάντα ἀνατρέπονται, μόνον ἡ Ἐκ- κλησία καὶ οἱ θεσμοὶ της ἴστανται εἰς τὴν θέσιν των ὀρθιοί. Ἄλ- λοίμονον, ἂν καταπέσουν καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὸ βᾶθρον των!.. Θὰ ση- μάνη τὸ τέλος τοῦ πολιτισμοῦ.

Προβάλλει λοιπὸν ἡ δεοντολογία: νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ βαθύτερον νόημα τῶν καιρῶν καὶ νὰ ἀρθῶμεν εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς μας, ἔχοντες ἑναυλα εἰς τὰ ὦτα τῆς ψυχῆς μας τὰ προφητικὰ λόγια: «Καὶ νῦν ἡ ἐντολὴ πρὸς ὑμᾶς, ἱερεῖς!»!...

* * *

Αὐτὰ περίπου, μεταξὺ πολλῶν ἄλλων, ἐλέχθησαν εἰς τὸ πρῶτον μέρος τῆς εἰσηγήσεως, τὴν ὁποίαν ἤκουσαν μετὰ προσοχῆς οἱ σύνεδροι ἱερεῖς, τινὲς τῶν ὁποίων, ὡς ἠκούσθη, ἐνῶ εἶχον προσέλθει προκατειλημμένοι, διότι τὸ ἐξαγγελθὲν θέμα ἦτο «τετριμμένον»,

«Αὕτη ἐστὶν ἡ ἐντολὴ ἡ ἐμὴ, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καθὼς ἠγάπησα ὑμᾶς».
(Ἰωάν. 15,12)

ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλους τινὰς λόγους, ἡσθάνθησαν ἐν τούτοις ἱκανοποίησιν, ἣν καὶ ἐξεδήλωσαν ποικιλοτρόπως. Ἡ συγκίνησις δὲ ἐκορυφώθη περὶ τὸ τέλος τῆς εἰσηγήσεως ὅτε ὁ ὁμιλητὴς ἐπρότεινε καταλλήλως νὰ τηρηθῆ ἓνὸς λεπτοῦ σιγῆ προσευχῆς ὑπὲρ τῶν αἰοιδίμων πρεσβυτέρων, τῶν ἱερατευσάντων ἐν τοῖς ἱεροῖς Ναοῖς τῆς πόλεως, καὶ δὴ τῶν κατὰ καιροὺς μαρτυρικῶς τελευτησάντων ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος· μεθ' ὃ ἅπαντες ἔψαλαν ἐν καταφανεῖ κατανούξει τὸ «Αἰωνία ἡ μνήμη».

Προτάσει ἐνὸς τῶν αἰδ. πρεσβυτέρων ἡ ἀνταλλαγὴ σκέψεων ἀνεβλήθη διὰ τὴν προσεχῆ συνάντησιν, ἴνα, ὡς εἶπεν οὗτος, οἱ ἀδελφοὶ καὶ πατέρες ἀπέλθουν μὲ τὴν ἀγαθὴν ἐντύπωσιν ἐκ τῆς γενομένης εἰσηγήσεως, ὅπερ καὶ ἐγένετο, τῆς συνεδρίας ἐπιστεγασθείσης διὰ καταλλήλου προσευχῆς, ἀναπεμφθείσης ὑπὸ τοῦ παρισταμένου Ἐπισκόπου.

Ποῖος ἀμφιβάλλει, ὅτι ὁ Δομῆτωρ τῆς Ἐκκλησίας, εὐλογητὸς Κύριος, θὰ εὐλογήσῃ τὴν ἀναληφθεῖσαν ἱερὰν προσπάθειαν; Καὶ ποῖος ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς συμπρεσβύτερος δὲν θὰ θελήσῃ νὰ ἐπωφεληθῆ τῆς πνευματικῆς πανδαισίας*, καὶ καθοδηγηθῆ καλύτερον «ποιμαίνειν μετ' ἐπιστήμης τὸν λαὸν τοῦ Κυρίου»; Ὁ Χριστὸς ἡγήσῃω.

ΧΡΥΣ. ΑΝΘΟΥΣΗΣ

(*) Τὸ ἐνδιαφέρον ὅπερ παρουσιάζουν καὶ τὰ λοιπὰ θέματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀναπτυχοῦν καὶ θὰ συζητηθοῦν κατὰ τὰς προσεχεῖς συνάξεις, φαίνεται ἐκ τῶν κάτωθι τίτλων αὐτῶν: Ὁ Ἱερεὺς ἐν τῇ θρησκευτικῇ καὶ λοιπῇ ἐξυπηρετήσει τῶν πιστῶν.—Ἡ τέλεσις τῆς θ. Λειτουργίας μετὰ διορθώσεως σχετικῶν σφαλμάτων.—Ἡ κηρυκτικὴ καὶ κατηχητικὴ διακονία.—Ὁ Ἱερεὺς καὶ ἡ Οἰκογένεια.—Σχέσις πρὸς τοὺς συμποίμενας.—Ὁ Ἱερεὺς καὶ ἡ Προϊσταμένη του ἀρχῆ.—Ὁ Ἱερεὺς καὶ τὰ δικαιώματά του.

Ἐξεδόθη ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας καὶ κυκλοφορεῖ ὁ πρῶτος τόμος τῆς «Βιβλιοθήκης Ἑλλήνων Πατέρων καὶ Ἐκκλησιαστικῶν Συγγραφέων» μετ' ἔργα τοῦ Ἀποστολικοῦ Πατρὸς ἀγίου Κλήμεντος Ἐπισκόπου Ρώμης.

Τιμᾶται: ἄδελτος δρχ. 40, πανόδετος δρχ. 45

ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΕΚΚΛ. ΥΜΝΟΓΡΑΦΙΑ

ΑΠΟΛΥΤΙΚΙΑ ΚΑΙ ΚΟΝΤΑΚΙΑ (*)

ΜΗΝ ΜΑΪΟΣ

1. *Ἰερεμίου τοῦ Προφήτου. Εὐθύμιου, Ἰγνατίου καὶ Ἀκακίου τῶν ἐν τῇ Σκῆττει τῶν Ἰβήρων, τοῦ Ἁθῶ, Ὁσιομαρτύρων.*

Ἀπολυτικά.

Το Προφήτου.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Ἐκ γαστρὸς ἡγιασθῆς τῇ προγνώσει τοῦ Κτίσαντος, καὶ προφητικῆς ἐπληρώθῆς, ἐκ σπαργάνων συνέσεως· ἐθρήνησας τὴν πτώσιν Ἰσραήλ, σοφῆ Ἰερεμία ἐν στοργῇ· διὰ τοῦτο ὡς Προφήτην καὶ Ἀθλητὴν, τιμῶμέν σε κραυγάζοντες· δόξα τῷ σὲ δοξάσαντι Χριστῷ, δόξα τῷ σὲ στεφανώσαντι, δόξα τῷ χορηγοῦντι διὰ σοῦ, ἡμῖν τὰ κρείττονα.

Τῶν Ὁσιομαρτύρων.

Ἦχος γ'. Τὴν ὁραυότητα.

Λυχνία τρίφωτος, κόσμῳ ἐδείχθητε, Ὁσιομάρτυρες, Χριστοῦ τρισάριθμοι, τὴν Ἐκκλησίαν ταῖς αὐγαῖς, πυρσεύοντες τῶν ἀγώνων, ἔνδοξε Εὐθύμιε, ἀφθαρσίας τὸ στέλεχος, ἱερὲ Ἰγνάτιε, ἐγκρατείας τὸ ἔσοπτρον, καὶ ῥόδον ἀκακίας Ἀκάκιε· ὅθεν ὑμᾶς ὕμνολογοῦμεν.

Κοντάκια.

Τοῦ Προφήτου.

Ἦχος πλ. δ'. Ὡς ἀπαρχάς.

Ὡς ἐκ γαστρὸς θεόληπτος, καὶ συμπαθείας ἔμπλεως, τὴν τοῦ λαοῦ σου ἐθρήνησας ἔκπτωσιν, Ἰερεμία ἔνδοξε· διὰ τοῦτό σε λίθοις, ἐν Αἰγύπτῳ Προφήτα φόνῳ παρέδωκαν, οἱ μὴ εἰδότες ψάλλειν, σὺν σοὶ Θεῷ. Ἀλληλουῖα.

Τῶν Ὁσιομαρτύρων.

Ἦχος γ'. Ἡ Παρθένος σήμερον.

Τῶν Ὁσίων σύμμορφοι, καὶ τῶν Μαρτύρων εἰκόνες, ἀληθῶς ἐδείχθητε, Ὁσιομάρτυρες θεῖοι· τούτων γάρ, τὰς ἀριστείας ζηλοτυποῦντες, ὠφθῆτε, δι' ἀμφοτέρων τοῦ λόγου φίλοι, Εὐθύμιε θεοφόρε, σὺν Ἰγνατίῳ, καὶ Ἀκακίῳ ὁμοῦ.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Προφήτου.

Τὸν ἡγιασμένον ἀπὸ γαστρὸς, ὡς ἐκλελεγμένον, ἐπαξίως τῷ

* Συνέχεια ἀπὸ σελ. 169.

Σαβαώθ, σὲ Προφητομάρτυς, σοφὲ Ἱερεμία, ὑμνοῦμεν καὶ βοῶ-
μεν· σκέπε τοὺς δούλους σου.

Τῶν Ὅσιομαρτύρων.

Τοὺς Ὅσιομάρτυρας τοῦ Χριστοῦ, Εὐθύμιον πάντες, καὶ
Ἰγνάτιον τὸν κλεινόν, σὺν τῷ Ἀκακίῳ, ὑμνήσωμεν βοῶντες· Χαί-
ρετε Ἐκκλησίας, νέα προπύργια.

**2. Ἡ ἀνακομιδὴ τῶν ἱ. Λειψάνων Ἀθανασίου τοῦ
Μεγάλου.**

Μεγαλυνάριον.

Τῆς Ὀρθοδοξίας σάλπιγιξ χρυσῆ, ὄφθης Ἱεράρχα, ὁμοού-
σιον τῷ Πατρὶ, τὸν Ἰῖδὸν κηρύττων, καὶ Πνεύματι Ἁγίῳ· διό σε
Ἀθανάσιε μεγαλύνομεν.

**3. Τιμοθέου καὶ Μαύρας Μαρτύρων. Πέτρου Ἀργου-
καὶ Οἰκουμενίου Τρίκκης, Ὁσίων.**

Ἀπολυτίκια.

Τῶν Μαρτύρων.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς ζεῦγος ὁμόζυγον, καὶ ξωνωρὶς θαυμαστή, Τιμόθεε πάν-
σοφε, καὶ Μαύρα νύμφη, Χριστοῦ, ἐνθέως ἠθλήσατε· σύμμορφοι
γὰρ ὀφθέντες, τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου, δόξης ἀκαταλύτου, ἠξιώ-
θητε ἄμφω, πρεσβεύοντες τῷ Σωτῆρι, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Τοῦ Ἀγ. Πέτρου.

Ἦχος γ'. Θεῖας πίστεως.

Πέτρα ἄρρηκτος, τῆς Ἐκκλησίας, ποιμὴν ἄριστος, πόλεως
Ἀργου, ἀνεδείχθης Ἱεράρχα πανεύφημε· ὡς οὖν πιστὸς οἰκονό-
μος τῆς χάριτος παντοίων νόσων ἡμᾶς ἐλευθέρωσον, Πέτρε Ὅσιε,
Χριστὸν τὸν Θεὸν αἰτούμενος, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον

Τοῦ Ἀγ. Πέτρου.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑπῳθεῖς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τῷ Κορυφαίῳ τῶν σοφῶν Ἀποστόλων, συνωνυμήσας εὐ-
κλεῶς Πάτερ Πέτρε, τῶν τούτου κατετρύφησας ἁγίων δωρεῶν·
ζήλῳ γὰρ τῆς πίστεως, εὐσεβῶς διαπρέφας, θαύμασιν ἐκόσμησας,
τὸν σὸν ἔνθεον βίον· Ἱερουργε τῆς δόξης τοῦ Χριστοῦ, τοὺς σὲ
τιμῶντας, κινδύνων διάσωζε.

Μεγαλυνάρια.

Τῶν Μαρτύρων.

Χαίροις συζυγία ἰσοκλεῆς, Τιμόθεε μάκαρ, σὺν τῇ Μαύρα
τῇ φωταυγεῖ· σύμφρονες γὰρ ὄντες ἐν βίῳ καὶ ἐν ἄθλοις, καὶ
τῶν βραβείων ἅμα κατηξιώθητε.

Τοῦ Ἁγ. Πέτρου

Χαίροις Βυζαντίου θεῖος βλαστός, καὶ τῆς Ἀργολίδος, ποι-
μενάρχης καὶ ἀρωγός· Χαίροις Ἐκκλησίας, πνευματοφόρος πέ-
τρα, τῆς Χάριτος τὸ ὕδωρ, Πέτρε πηγάζουσα.

4. Πελαγίας Μάρτυρος.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θείας πίστεως, τῇ ἐπιγνώσει, ζόφον ἔλιπες, τῆς ἀγνωσίας,
Πελαγία Χριστοῦ καλλιπάρθενε· Οὐ τὴν ἀείζωον δρόσον πλου-
τήσασα, διὰ πυρός τὸν ἀγῶνα διήγυσας. Μάρτυς ἐνδοξε, Χριστὸν
τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον.

Ἦχος β'. Τοῖς τῶν αἱμάτων σου.

Καταλιποῦσα μνηστῆρα τὸν πρόσκαιρον, τῷ ἀθανάτῳ ἐμφρό-
νως γενόμευσα, καὶ τούτῳ ὡς προῖκα προσέφερες, ἀγνείαν ἅμα
καὶ πόνους ἀθλήσεως· διό σε Πελαγία γεραίρομεν.

Μεγαλυνάριον.

Πλήρης θυμηδίας πνευματικῆς, τῷ πυρακτωθέντι, χαλκουρ-
γήματι ἐμμανῶς, εἰσελθοῦσα Μάρτυς, πρὸς ὕδωρ ἀφθαρσίας,
θεόφρον Πελαγία, χαίρουσα ἔδραμες.

5. Εἰρήνης Μεγαλομάρτυρος, Εὐθύμιου Μαδύτων τοῦ Θαυματοεργοῦ.

Ἀπολυτίκια.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Εἰρήνης τὸν ἄρχοντα, ἰχνηλατοῦσα σεμνή, εἰρήνης ἐπώνυ-
μος, δι' ἐπιπνοίας Θεοῦ, ἐδείχθης πανεύφημη· σὺ γάρ τοῦ πολε-
μίου, τὰς ἐνέδρας φυγοῦσα, ἤθλησας ὑπὲρ φύσιν, ὡς παρθένος
φρονίμη· διὸ Μεγαλομάρτυς Εἰρήνη, εἰρήνην ἡμῖν αἴτησαι.

Τοῦ Ἱεράρχου.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Μαδύτου σε πρόεδρον καὶ Ἱεράρχην κλεινόν, ἡ χάρις ἀνέ-
δειξεν, ὡς τοῦ Χριστοῦ μιμητὴν, Εὐθύμιε Ὅσιε· ὅθεν ἱερατεύσας,
θεοφρόνως Κυρίῳ, ὤφθης τῆς εὐσεβείας, πρακτικὸς ὑποφήτης· καὶ
νῦν Πάτερ ἰκέτευε ὑπὲρ τῶν τιμώντων σε.

Κοντάκιον.

Τοῦ Ἱεράρχου.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Ὡς Ἱεράρχην τοῦ Σωτήρος ἐνθεώτατον
Καὶ τῆς Μαδύτου ποιμενάρχην καὶ διδάσκαλον
Ἄγυμνοῦμέν σε οἱ παῖδες σου θεοφόρε.

Ἄλλ' ὡς χάριτος τῆς θείας ἐνδιαίτημα
Μὴ ἐλλείπῃς πάσης βλάβης ἐκλυτρούμενος
Τοὺς βοῶντάς σοι, χαίροις Πάτερ Εὐθύμιε.

Μεγαλυνάριον.

Τῆς Μάρτυρος.

Τῇ εἰρηγωνύμῳ κλήσει σεμνῇ, κατακολουθοῦσα, εὐηγγέλισαι
μυστικῶς, ἄθλοις σου θαυμάτων, ψυχαῖς πολεμουμέναις σωτήριον
εἰρήνην, εἰρήνην ἔνδοξε.

Τοῦ Ἱεράρχου,

Χαίροις τῆς Μαδύτου λαμπρὸς βλαστός, θεῖος ποιμενάρχης,
καὶ θερμότατος ἀρωγός· χαίροις Ἐκκλησίας, ἀστήρ ὁ φωτοφόρος,
Εὐθύμιε παμμάκαρ, Πατέρων σύσκηνε.

**6. Ἰώβ τοῦ Δικαίου καὶ Σεραφεῖμ τοῦ ἐν τῷ Δομπῶ,
᾿Οσίου.**

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Ἀγ. Ἰώβ.

Ἦχος δ'. Ὁ ὑμνωθεὶς ἐν τῷ Στανερῶ.

Ὡς τῆς ἀνδρείας ἀκαθαίρετος πύργος, τὰς τοῦ θελίου ἀπε-
κρούσω ἐφόδους, καὶ ἀκλινῆς διέμεινας σοφὴ ἐν πειρασμοῖς· ἔθεν
κατακτῆρά σε, ἀρραγοῦς καρτερίας, καὶ λαμπρὸν ὑπόδειγμα, ἀρε-
τῶν οὐρανίων, ἧ Ἐκκλησία μέλλει σε Ἰώβ, λαμπρονομένη τοῖς
σοῖς προτερήμασι.

Τοῦ ᾿Οσίου.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θεῖον βλάστημα, τῆς Βοιωτίας, ἔμπνουν ὄργανον, τῆς ἐγκρα-
τείας, ἀνεδείχθης Σεραφεῖμ ἀξιάγαστε· σὺ γὰρ ᾿Οσίων θαδίσας
τοῖς ἴχνεσιν, ἀρτιφανῶς ἐν τῷ κόσμῳ ἐξέλαμψας. Πάτερ ᾿Οσιε,
Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Ἀγίου Ἰώβ.

Τύπος ἐκπαιδῶν πρὸς ἀρετὴν, ἐν παντὶ τῷ βίῳ σὺ ὑπάρ-
χεις Πάτερ Ἰώβ· ἐν γὰρ ἀπορίᾳ, καὶ πλοῦτου δαψιλείᾳ, θεράπον
ἀνεδείχθης τοῦ Λόγου δόκιμος.

Τοῦ ᾿Οσίου.

Χαίροις Βοιωτίας θεῖος βλαστός, καὶ τῶν Μοναζόντων,
γνώμων ἔμπρακτος ἀληθῶς· χαίροις τῆς Ἑλλάδος ἀγλάϊσμα καὶ
κλέος, ᾿Οσίων ἡ προσθήκη Σεραφεῖμ ᾿Οσιε.

7. Ἀνάμνησις τοῦ ἐν οὐρανῷ φανέντος σημείου τοῦ Σταυροῦ. Ἡ εὐρεσις τῶν ἱ. λειψάνων Νείλου τοῦ Μυροβλήτου, Ὁσίου.

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς ἄνθη πανεύσσμα, τῆς αἰδίου ζωῆς, τὰ θεῖά σου λείψανα, ἐκ τῶν ταμείων τῆς γῆς, ἡμῖν ἀνεφάνησαν· ὅθεν μείαν τελούντες, τῆς εὐρέσεως τούτων, μέλομεν Πάτερ Νεῖλε, τὴν δοθεῖσάν σοι χάριν, δι' ἧς πᾶσι προστάτης, εὐρίσκη θερμότατος.

Κοντάκιον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος δ'. Ἐσπράνης σήμερον.

Τὰ σεπτὰ σου λείψανα περικυκλῶντες, ἐξ αὐτῶν λαμβάνομεν, ἀγιασμοῦ τὰς δωρεάς, Μυροβλυτῶν ἐγκαλλώπισμα, Νεῖλε θεοφρον, Ἀγγέλων ὁμόσκηγε.

Μεγαλυνάριον.

Τοῦ Σταυροῦ.

Ὅλος ἡλιόμορφος ὁ Σταυρός, φέγγει ἀπροσίτῳ, ἀναλάμφας ἐν τῇ Σιών, τὴν τοῦ Σταυρωθέντος, Ἀνάστασιν κηρύττει, δι' ἧς ἐκ τῆς κακίας πάντες ἀνέστημεν.

Τοῦ Ὁσίου.

Μύρου ἀποπνέοντα τὴν ὁσμὴν, καὶ μελλούσης δόξης, ἐκδηλοῦντα τὰ ἀγαθὰ, ὤφθησαν τοῖς πᾶσι, τὰ θεῖα λείψανά σου· διό σε Μυροβλύτα Νεῖλε γεραίρομεν.

8. Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου καὶ Εὐαγγελιστοῦ. Ἀρσενίου τοῦ Μεγάλου, Ὁσίου.

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος πλ. α'. Τὸν συνάναρχον Λόγον.

Τῶν τερπνῶν ἀπανέστης ἐμφρόνως Ὅσιε, χρηματισθεῖς οὐρανόθεν ὡς Ἀβραὰμ ὁ κλεινός, καὶ Ἀγγέλων μιμητῆς ὡφθης τῷ βίῳ σου, λόγῳ ἐμπρέπων πρακτικῶ, καὶ σοφίᾳ ἀληθεῖ, Ἀρσένιε θεοφόρε. Καὶ νῦν ἀπαύστως δυσώπει, ἐλεηθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Κόντάκιον.

Τοῦ Ὁσίου.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Ὡς τῆς σοφίας ἐνθεώτατον θεράποντα
Καὶ ἡσυχίας ὁδηγὸν καὶ ἐπιστήμονα
Εὐφημοῦμέν σε οἱ δοῦλοι σου θεοφόρε·

Ἄλλ' ὡς θείας κοινωνῶς μακαριότητος
Ἐκ παντοίων ἡμᾶς λύτρωσαι κακώσεων.
Ἴνα κράζωμεν, χαίροις Πάτερ Ἀρσένιε.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Ἀποστόλου.

Πέτρα ὡς ἡ πάλαι τῷ Ἰσραήλ, ὤφθη θεολόγε, εὐ σὸς τάφος
ὁ εὐαγής· βρῦει γὰρ τῷ κόσμῳ, ὡς μάννα ψυχοτρόφον, τρυφῆς
ἐπουρανίου, κόνιν θεόδοτον.

Τοῦ Ὁσίου.

Χαίροις τῆς σοφίας λύχνος λαμπρός, καὶ τῆς ἡσυχίας, φοινίξ
ὄντως ὁ εὐθαλής, ὁ πράξεισι θείαις κομῶν καὶ θεωρίας, Ἀρσένιε
παμμάκαρ, Ὁσίων καύχημα.

**9. Ἡσαΐου τοῦ Προφήτου, καὶ Χριστοφόρου Μάρ-
τυρος.**

Ἀπολυτίκια.

Τοῦ Προφήτου.

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὡς σάλπιγξ πανεύσημος, μεγαλοφώνῳ φθογγῇ, τῷ κόσμῳ
προήγγειλας, τὴν παρουσίαν Χριστοῦ, Προφήτα θεσπέσιε· σὺ γὰρ
τοῦ Παρακλήτου, ἐλλαμφθεις τῇ δυνάμει, κάλαμος ὀξυγράφος, τῶν
μελλόντων ἐδείχθης· διό σε ὦ Ἡσαΐα, ὕμνοις γεραίρομεν.

Κοντάκιον.

Τοῦ Μάρτυρος.

Ἦχος δ'. Ἐπεφάνης σήμερον.

Χριστὸν φέρων ἔνδοξε, ἐν τῇ ψυχῇ σου, ἰσχυρῶς κατέβαλες,
τῶν ἐναντίων τὰς ἀρχάς· διὸ Χριστὸν ἐκδυσώπησον, ὦ Χριστο-
φόρε, ὑπὲρ τῶν ψυχῶν ἡμῶν.

Μεγαλυνάρια.

Τοῦ Προφήτου.

Ἄνθρακι τὰ χεῖλη σου καθαρθεῖς, τῆς ὑπερκοσμίου, θεωρίας
θεουργικῶς, ὤφθης Ἡσαΐα, Προφήτης θεηγόρος, καὶ τοῦ Χριστοῦ
προλέγεις, σαφῶς τὴν σάρκωσιν.

Τοῦ Μάρτυρος.

Μάρτυς ἀκατάπληκτος καὶ στερρός, πέλων τῇ ἰδέᾳ, Χριστο-
φόρε καὶ τῷ νοῦ, τῶν ἀντικειμένων, κατέπληξας τὰ στίφη, ἀθλή-
σας ὑπὲρ φύσιν, πόθῳ τοῦ Κτίστου σου.

10. Σίμωνος Ἀποστόλου τοῦ Ζηλωτοῦ.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Ζήλος ἔνθεος, καταλαβὼν σε, τοῦ γνωσθέντος σοι, σαρκὸς ἐν

εἶδει, Ζηλωτὴν ἐν Ἀποστόλοις ἀνέδειξε· καὶ τοῦ Δεσπότης Ζηλω-
σας τὸν θάνατον, διὰ Σταυροῦ πρὸς αὐτὸν ἐξεδήμησας. Σίμων
ἐνδοξε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἰκέτευε, δωρησασθαι ἡμῖν τὸ μέγα
ἔλεος.

Μεγαλυνάριον.

Ζηλῶν διαπύρως ὦ Ζηλωτά, τῷ σὲ θεηγόρον, ἀναδείξαντι
Μαθητὴν, ζηλωτὴν ἐν πᾶσι, καὶ μιμητῆς ὠράθης, ὦ Σίμων Χρι-
στοκῆρυξ, τοῦ σὲ δοξάσαντος.

**11. Τὰ γενέθλια, ἦτοι τὰ ἐγκαίνια τῆς Κωνσταντινου-
πόλεως, καὶ Μωκίου Ἱερομάρτυρος.**

Ἀπολυτίκιον.

Τοῦ Ἁγίου.

Ἦχος α΄. Χορὸς Ἀγγελικός.

Χριστῷ ἱερουργῶν, ἱερεὺς ὢν τῆς δόξης, θυσίαν λογικὴν,
καὶ ὀλόκληρον θῦμα, ἀθλήσεως ἀνθραξι, σεαυτὸν προσενήνοχας·
ἔθεν Μώκιε, διπλῶ στεφάνῳ σε στέφει, ὃ δοξάσας σε, ὡς δοξα-
σθεὶς σου τοῖς ἄθλοις, Χριστὸς ὁ Φιλάνθρωπος.

Κοντάκια.

Τῶν Ἐγκαινίων.

Ἦχος β΄. Τοῖς τῶν αἱμάτων σου.

Ὡς περιούσιος κλῆρος ἡ πόλις σου, προσανατίθεται Κόρη
τῇ σκέπῃ σου· ἦν σκέποις ἀμάχῳ ἰσχυῖ σου, σοὶ ἀφορώσαν Παρ-
θένε καὶ κράζουσαν· Σὺ εἶ τοῦ λαοῦ σου ἀσφάλεια.

Τοῦ Ἁγίου.

Ἦχος ὁ αὐτός. Τοὺς ἀσφαλεῖς.

Καθοπλισθεὶς, τῷ θυρεῷ τῆς πίστεως, τῶν ἀσεβῶν τὰς πα-
ρατάξεις ἔτρεψας καὶ ἐδέξω δόξης στέφανον, παρὰ Κυρίου μάκαρ
Μώκιε· διὸ μετὰ Ἀγγέλων ἀγαλλόμενος, περίσῳζε κινδύνων τοὺς
ὕμνουντάς σε πρεσβεύων ἀπαύστως ὑπὲρ πάντων ἡμῶν.

Μεγαλυνάρια.

Τῶν Ἐγκαινίων.

Πόλις ἡ περίοπτος τοῦ Χριστοῦ, Κεχαριτωμένη, παντευλό-
γητε Μαριάμ, ἦν περ ἔσχες πόλιν, ὡς σχοίνισμα καὶ κλῆρον, φυ-
λάττοις τε καὶ σώζοις, τῇ προμηθείᾳ σου.

Τοῦ Ἁγίου.

Μωκώμενος πλάνην τὴν δυσσεβῆ, ὡς τῆς εὐσεβείας, θεωρρή-
μων ἱερουργός, ἤσχυνας τοῖς ἄθλοις, ἐν ἀσθενείᾳ Μάρτυς, τοῦ σκό-
τους τὸν προστάτην, Μώκιε ἐνδοξε.

12. Ἐπιφανίου Κύπρου καὶ Γερμανοῦ Κωνσταντινουπόλεως.

Ἀπολυτίκιον.

Ἦχος α'. Τῆς ἐρήμου πολίτης.

Τοὺς διττοὺς ὑποφῆτας τῆς ἀνάρχου θεότητος, τῶν θεοτυπῶτων δογμάτων, τοὺς πανσόφους ἐκφάντορας, σὺν τῷ Ἐπιφανίῳ τῷ κλεινῷ, ὑμνήσωμεν τὸν θεῖον Γερμανόν· ὡς λαμπροὶ γὰρ τῶν ἀρρήτων μυσταγωγοί, πυρσεύουσι τοὺς κράζοντας· δόξα τῷ στεφανώσαντι ὑμᾶς, δόξα τῷ μεγαλύναντι, δόξα τῷ θεβαιούντι δι' ὑμῶν, πίστιν τὴν ὀρθόδοξον.

Ἔτερον.

Ἦχος γ'. Θείας πίστεως.

Θείου Πνεύματος, τῆ ἐνεργείᾳ, λύχνοι ὤφθητε, τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῆς χάριτος θεόπνευστα ὄργανα, αἰρετικῶν ὀλετήρ Ἐπιφάνιε, καὶ Γερμανὲ τῆς σοφίας ὁ κάλαμος. Ἄλλ' αἰτήσασθε, Πατέρες θεομακάριστοι, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Ἄλλο τοῦ Ἀγ. Ἐπιφανίου, Ὅμοιον.

Θείας πίστεως, ἔγνωσ τὴν χάριν, καὶ θεόφθογγον, ἔσχηκας γλῶσσαν, Ἱεράρχα σοφέ, Ἐπιφάνιε· ὅθεν δογμάτων ὀρθαῖς ἀναπτύξεσιν, αἰρετικῶν θριαμβεύεις τὴν ἀνοιαν. Πάτερ Ὅσιε, Χριστὸν τὸν Θεὸν ἐκέτεue, δωρήσασθαι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος.

Κοντάκιον.

Ἦχος πλ. δ'. Τῇ ὑπερμάχῳ.

Ὡς τῆς Τριάδος θεηγόρους ὑψηλῆτορας
Καὶ οὐρανίων, χαρισμάτων κρήνην δίκρουνον
Γερμανόν καὶ Ἐπιφάνιον εὐφημοῦμεν.
Μυηθέντες γὰρ ταῖς θεαῖς ἀναλάμψοι
Εὐσεβείας τὸ μυστήριον ἐτράνωσαν
Οἷς βοήσωμεν, χαίροις ζευγος θεόσοφον.

Μεγαλυνάριον.

Φῶς δ' Ἐπιφάνιος νοητόν, λάμψας ἐν τοῖς λόγοις, καταυγάζει τοὺς εὐσεβεῖς· γέρας δ' ἀληθείας, ὁ Γερμανὸς παρέχει, τῇ Ἐκκλησίᾳ πάση, οὗς μεγαλύνομεν. (Συνεχίζεται)

Μοναχὸς ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ ΜΙΚΡΑΓΙΑΝΝΑΝΙΤΗΣ

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΟΥ Τ. Α. Κ. Ε.

Τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ TAKE ἀνακοινοῖ ὅτι βάσει σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Ὁρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας ληφθεῖσης κατόπιν ὁμοφώνου γνωματεύσεως τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους, τὸ χορηγούμενον ἀπὸ 1-11-50 ἐπίδομα πολυτοῦς ὑπηρεσίας εἰς τοὺς ἐφημερίους ἀποτελεῖ προσαυξήσιν τοῦ βασικοῦ μισθοῦ των, ὑποκειμένην ὡς τοιαύτην εἰς κράτησιν ὑπὲρ τοῦ TAKE κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα ἐξ ὀλοκλήρου καὶ ἐν συνεχείᾳ κατὰ τὸ ποσοστὸν τοῦ ἀσφαλιστροῦ, ὑπολογιζομένου πλέον τούτου οὐχὶ ἐπὶ τοῦ βασικοῦ μισθοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ τῶν ἀποδοχῶν, τούτεστι βασικοῦ μισθοῦ καὶ ἐπιδόματος πολυτοῦς ὑπηρεσίας.

Κατὰ ταῦτα, ἅπαντες οἱ ἠσφαλισμένοι, οἱ λαβόντες τὸ ὡς ἄνω ἐπίδομα ἐχρεώθησαν ὑπὸ τοῦ TAKE ἀναδρομικῶς ἀπὸ 1-11-50 εἰς τὸν ἀτομικὸν των λογαριασμὸν: α') ἐφ' ἅπαξ μὲ τὴν δι' ἕνα ἕκαστον προκύπτουσαν, λόγῳ χορηγήσεως τοῦ ἐπιδόματος πολυτοῦς ὑπηρεσίας, διαφορὰν μηνιαίως ἐπὶ τῆς μισθοδοσίας των καὶ β') μὲ τὸ ἐπὶ τῆς διαφορᾶς ταύτης ἀσφαλιστρον ποικίλον ὡς ἐξῆς: 6% ἀπὸ 1-11-50 ἕως 30-6-51, 8% ἀπὸ 1-7-51 ἕως 31-10-51 καὶ 9% ἀπὸ 1-11-51 ἕως 28-2-55, ἐπαφίεται δὲ εἰς αὐτοὺς νὰ καταβάλωσι τὴν ὀφειλὴν των ταύτην κατὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐκάστου εὐχέρειαν.

Ταῦτα καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέχρι τῆς 28-2-55 χρονικὸν διάστημα. Ἀπὸ 1ης ὁμως Μαρτίου καὶ ἐφεξῆς αἱ ὑπὲρ τοῦ TAKE κρατήσεις θὰ γίνωνται κανονικῶς τόσον τῆς προκυπτούσης μηνιαίας διαφορᾶς προσαυξήσεως, λογῳ πολυτοῦς ὑπηρεσίας, κατὰ τὸν πρῶτον μῆνα τῆς πραγματοποιήσεως ταύτης, ὅσον καὶ τοῦ ἀσφαλιστροῦ ἐπὶ τῆς προσαυξήσεως ταύτης.

Ἀνακοινοῦται ἐπίσης ὅτι διενεργεῖται ἐκκαθάρισις τῶν ἀτομικῶν λογαριασμῶν ἀπάντων τῶν ἠσφαλισμένων, ἀντίγραφα δὲ τῶν ἀτομικῶν τούτων λογαριασμῶν θὰ σταλῶσι προσεχῶς εἰς πάντας τοὺς ἐνδιαφερομένους, ἵνα λάβωσι γνῶσιν.

Παρακαλοῦνται ἐπομένως πάντες οἱ ἠσφαλισμένοι, ὅπως μὴ ἀνησυχῶν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ἀλλὰ νὰ κάμουν ὑπομονὴν μέχρι τῆς λήψεως τῶν, ὡς ἄνω λογαριασμῶν των.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ TAKE ἀνακοινοῖ, ὅτι διὰ τῶν ὑπ' ἀριθ. 43603]54, 43459]54 καὶ 43525]54 πράξεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐκανόνισθησαν, βάσει τῶν διατάξεων τοῦ Α.Ν. 835]48, συντάξεις ἀνθυπολοχαγοῦ εἰς τὰς α) Ἀριστοῦλαν χήραν ἱερέως Δημητρίου Γκιώκα ἐκ δραχ. 607 μηνιαίως ἀπὸ 1-12-54, β) Ἐλένην χήραν Μαργாரίτη ἢ Δημητρίου Παπαδημητρίου καὶ τὰ ἀνήλικα τέκνα αὐτῆς Ἰωάννην καὶ Χρῆστον, μὲ συμμετοχὴν εἰς αὐτὴν κατὰ δραχ. 117 καὶ τῆς μητρὸς τοῦ Μαργாரίτη ἢ Δημητρίου Παπαδημητρίου Σουλτάνας χήρας Γρηγορίου Παπαδημητρίου, ἐκ δραχ. 707 μηνιαίως ἀπὸ 1-11-55 καὶ γ) Βασιλείαν καὶ Ἀθανασίαν ὄρφανὰ ἀνήλικα τέκνα τοῦ Ἰωάννου Τοτονίδου ἐκ δραχ. 657 μηνιαίως ἀπὸ 1-12-54. Κατόπιν τούτου ἀνεκάλεσε τὰς ἀπὸ 5-2-46 καὶ 20-6-47 ἀποφάσεις αὐτοῦ περὶ ἀπονομῆς συντάξεων βάσει τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ TAKE 1) εἰς τὴν πρεσβυτέραν Ἀριστοῦλαν Γκιώκα καὶ 2) εἰς τὴν Βασιλείαν καὶ Ἀθανασίαν ὄρφανὰ, ἄγαμα καὶ ἀνήλικα τέκνα τοῦ ἱερέως Ἰωάννου Τοτονίδου, καὶ ἐνέκρινε τὴν καταβολὴν τῶν διὰ τῶν ὡς ἄνω πράξεων τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κανονισθεισῶν συντάξεων ὑπὸ τὴν οἰκείων Τοπικῶν TAKE. Ὅθεν παρηγγέλθη ἡ ὑπηρεσία, ὅπως προβῇ εἰς συμψηφισμὸν τῶν τυχόν καταβεβλημένων αὐτοῖς συντάξεων διὰ τὸν χρόνον, δι' ὃν δικαιοῦνται τῆς πολεμικῆς τοιαύτης.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Αίδεο. Γεώργιον Τοτόνην, Δενδροῦ Κορινθίας: Ζητούμενα φύλλα «Ἐκκλησίας», «Ἐφημερίου» καὶ «Χαρούμενον Σπιτιοῦ» σὰς ἐστάλησαν. Οὐδὲν διαφέρει ὁ ἀγιασμός τῆς παραμονῆς τῶν Θεοφανείων ἀπὸ τὸν τῆς ἡμέρας τῶν Θεοφανείων. Παραλείπεται μόνον τὸ προοίμιον τῆς εὐχῆς. Ὑπάρχουσι εὐχαὶ ἐν τῷ Εὐχολογίῳ ἀναφερόμεναι εἰς ἀσθενείας ζῶων, τὰς ὅποιας δύνανται ὁ ἱερεὺς ν' ἀναγνώσῃ εἰς ἐπιδημικὰς ἢ εἰς μεμονωμένας ἀσθενείας ζῶων. Ἐκδοσις Μηναίων θὰ ἀνακοινωθῇ εὐθὺς ὡς πραγματοποιηθῇ. — **Αίδεο.** Θ. Σταμούλην Βελαῶραν Εὐρυτανίας: Ζητηθέντες τιμοκατάλογοι σὰς ἐστάλησαν ὀφείλετε δραχμὰς δύο. — **Αίδεο.** Ἀργύριον Εὐθymiου, Καλύβια Κατρίνης: Ζητούμενος Ἡμεροδείκτης σὰς ἐστάλη μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ. Ζητούμενον βιβλίον δὲν ὑπάρχει· ὑπάρχουν σχετικαὶ ὁδηγαὶ εἰς τὸν «Ἐφημερίον». — **Αίδεο.** Παπαλάμπην Βερονίκην, Γάιον Κορινθίας: Τριψίδιον σὰς ἀποστάλη μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ. — **Αίδεο.** Κων/τῖνον Κοτρωνάκη, Καλύβες Χαλκίδος: Ζητούμενα βιβλία σὰς ἐστάλησαν μετὰ τῶν εἰκότων. Ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας εὐρέθησαν ἑκατὸν δραχμαὶ μόνον. Σὰς ἐχρῶσαμεν μὲ 27 δραχμὰς. — **Αίδεο.** Καισάριον Φιλοθεῖτην, Σφάκα Ἐλατιῶν Λοκίδος: Μ. Ὁρολόγιον τιμᾶται 65 δραχμὰς. Κρατοῦμεν εἰς διάθεσιν σας δραχμὰς 15, διότι συνδρομῆ σας εἰς περιοδικὸν «Ζωὴ» τοῦ ἔτους 1955-1956 εἶναι πληρωμένη. — **Αίδεο.** Γεώργιον Γατσιόν, Ἅγιον Δημήτριον Ἐλασσῶνος: Ζητούμενα βιβλία σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ. — **Αίδεο.** Παναγιώτην Σκουζῆν, Παλαιοχωράκιον Ναυπακτίας: Ἀνᾶμει νέας Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως (βλέπε «Ἐφημερίον» προηγουμένου μηνός) ὄριον ἡλικίας ἐγένετο τὸ 75ον καὶ οὐχὶ τὸ 70ον ἔτος τῆς ἡλικίας. Σύνταξις κανονίζεται βάσει ἐτῶν συμμετοχῆς—καταβολῆς—εἰς τὸ TAKE, καὶ οὐχὶ βάσει ἐτῶν ὑπηρεσίας. Πρὸς βελτίωσιν συντάξεώς σας, δύνασθε ν' ἀναγνωροῦσθε τόσα ἔτη, ὅσα μεσολαβοῦν μετὰ τῆς ἡλικίας σας καὶ τοῦ 75ου ἔτους, δι' αἰτήσεώς σας πρὸς τὸ TAKE, καταβάλλοντες καὶ τὰ ἀνάλογα ἀσφάλιστρα. — **Αίδεο.** Ἰωάννην Σιγαλάκον, Ἄλικα Λακωνίας: Ἱεροὶ Ναοὶ σας ἐνεγράφησαν συνδρομητῶν εἰς τὴν «Φωνὴν Κυρίου» διὰ 20 φύλλα ὁ μὲν καὶ διὰ 10 ὁ δὲ ἐβδομαδιαίως ἀπὸ 1-4-55. Ὅμοιος ἐνεγράφητε ὑμεῖς, Ἱεροὶ Ναοὶ σας καὶ Κατηχητικὸν Σχολεῖόν σας εἰς τὰ Περιοδικὰ «Τὸ Χαρ. Σπίτι» καὶ «Τὰ Χαρ. Παιδιά» ἀπὸ 1-1-55. Οἱ Ναοὶ ἐπιβαρύνονται διὰ τὴν «Φωνὴν Κυρίου» μὲ ἕξ λεπτὰ κατὰ φύλλον, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ταχυδρομικῶν. Συνδρομαὶ διὰ μὲν «Τὸ Χαρ. Σπίτι» 30 δραχμαὶ ἐτησίως πλὴν τῶν κληρικῶν, οἵτινες καταβάλλουσιν 20, διὰ δὲ «Τὰ Χαρ. Παιδιά» 8 δραχμαὶ ἐτησίως. — **Αίδεο.** Δημήτριον Καραγιάννην, Μερκάδες Φθιώτιδος: Ζητούμενα φύλλα «Ἐφημερίου» τοῦ 1953 δὲν ὑπάρχουν· ὑπάρχει ὁμοῦς τόμος ὅλου τοῦ 1953, τιμώμενος 15 δραχμ. Γράψατε ἂν θέλετε τὰ σὰς τὸν ἀποστειλώμεν. Τὸ ὑπ' ἀριθμ. 11 φύλλον τοῦ 1954 σὰς ἐστάλη. Ὅμοιος σὰς ἐστάλη τόμος «Φωνῆς Κυρίου» τοῦ 1954 καὶ Ἀκολουθία Μεγάλης Ἑβδομάδος μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ. Ἀκολουθία Ἁγίου Σεραφείμ δὲν ὑπάρχει. Ζήτημα τελέσεως διαφόρων ἱεροτελεσιῶν ἀπασχολεῖ ἀρμόδιους καὶ ἐλπίζεται προσεχῶς νὰ ικανοποιηθῇ καὶ ἰδικῆ σας ἐπιθυμία. — **Αίδεο.** Ἰωάννην Δευθεριώτην, Πέλεκας Κερκύρας. Ἐχετε δίκαιον. Νὰ ζητήσετε ἀπ' εὐθείας παρὰ τοῦ TAKE δι' αἰτήσεώς σας, συνδοσευομένη μετὰ τῶν σχετικῶν ἀντιγράφων, ἵνα τακτοποιήσῃ τὸν χρόνον τῆς ἐγγραφῆς σας εἰς αὐτό. Ἐνημερωσατε καὶ ἡμᾶς, ἵνα παρακολουθήσωμεν τὴν ὑπόθεσιν. Τόμος τοῦ 1954 «Ὁ Ἐφημεριος» σὰς ἐστάλη μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ καὶ τοῦ νέου τιμοκαταλόγου μας. — **Αίδεο.** Νικόλ. Καρκιάνη, Περιβόλιον Δομοκοῦ: Ἐνεγράφητε συνδρομητῆς διὰ τέσσαρα τεύχη εἰς «Τὰ

Χαρ. Παιδιά μνηστιαίως ἀπὸ 1-1-55 μέχρι 31-12-55 καὶ οὗς ἀποστέλλεται σχετικὴ ἀπόδειξις. Παραμένει εἰς χεῖράς μας ὑπόλοιπον 28 δραχμῶν γράφατε πῶς διαθέσωμεν. — **Αἶδες. Π. Γ. Καραβάκη, Σταυροχώριον Σητείας**: Δάνειόν σας ἐνεκρίθη ἀπὸ τὸ TAKE· φροντίσατε διὰ τὴν παραλαβὴν του. — **Αἶδες. Σωτηρ Μπελιτσην, Κεφαλὰρ Κορινθίας**: Περί τὸ τέλος Μαῖου θὰ συζητηθῆ εἰς τὸ Συμβούλιον TAKE αἰτήσεις σας περὶ χορηγήσεως δανείου, διότι δέον νὰ τακτοποιηθῶσιν αἱ προηγουμένως ὑποβληθεῖσαι αἰτήσεις, οὗτε καὶ θὰ λάβετε ἀπάντησιν περὶ ἐγκρίσεως ἢ μὴ. — **Αἶδες. Ἀλέξαν. Δασκαλάκη, Δοξάτων Δράμας**: Τόμος τοῦ 1954 «Ὁ Ἐφημέριος» οὗς ἐστάλη μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ. Ἐπικολούθησε λήψις ἐπιταγῆς καὶ οὗς ἐπιστώσαμεν μὲ 30 δραχμάς. Ἀπομένει ὑπόλοιπον δραχμ. 5. — **Αἶδες. Δημήτριον Ρουμπάνην, Βλαχοκερασιὰν Μαντινείας**: Τόμος τοῦ 1954 «Ὁ Ἐφημέριος» οὗς ἐστάλη μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ. — **Αἶδες. Δημήτρ. Παπακώσταν, Μηλιαρὰ Ἄρτης**: Ζητούμενα φυλλάδια Ἐγκωμίον κ. Φαρέκα οὗς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ. — **Αἶδες. Δ. Τσαμτσάκη, Σέσκουλον Βόλου**: Δικαιολογητικὰ δανείου ἐλήφθησαν καὶ ἐξετάζονται ὑπὸ τοῦ δικαστικοῦ τμήματος τοῦ TAKE, μετ' ὃ θὰ εἰσαχθῶσι πρὸς ἔγκρισιν. Παρακολουθοῦμεν ὑπόθεσιν φροντίζοντες ἐπιτάχυνσιν τῆς ἀποφάσεως. — **Αἶδες. Συνέσιον Μιχαλόπουλον, Πυργιώτικα Ναυπλίας**: Ἀλλαγὴ διενδύνσεως ἐγένετο. Ζητούμενον βιβλίον οὗς ἐστάλη μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ. — **Αἶδες. Ἀπόστολον Παχιόν, Ἅγιον Βλάσιον Βόλου**: Ζητούμενον βιβλίον οὗς ἐστάλη μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ. — **Πρόεδρον Ἐκκλησ. Συμβουλίου, Καστέλιον Φουρνῆς Κρήτης**: Ζητούμενα βιβλία οὗς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ. — **Αἶδες. Ἀναστάσιον Ἐλαιοτρίβαρη, Δροσιὰν Εὐβοίας**: Ἐπιταγὴ ἐλήφθη καὶ ζητούμενα βιβλία οὗς ἐστάλησαν, πλὴν ἰῶν Μηλιαρῶν, μὴ ὑπαρχόντων. Κρατοῦμεν εἰς διάθεσίν σας δραχ. 162. — **Αἶδες. Κωνστ. Ἀετόπουλον, Ἄγιαν Παρασκευὴν Ἀμπελακίων**: Τόμος «Φωνῆς Κυρίου» 1954 οὗς ἐστάλη. Ὁφειλὴ σας ἀνέρχεται εἰς δραχ. 14. — **Αἶδες. Ἐμμ. Τζανουδάκη, Καμπανὸν Χαρίων**: Δραχμαὶ 65 ἐλήφθησαν καὶ οὗς ἐστάλη σχετικὴ ἐξόφλησις. Ἐδχαριστοῦμεν. Ἀριθμὸς φύλλον «Χαρ. Παιδιῶν» ἐτακτοποιήθη κατ' ἐπιθυμίαν σας. Ὁφειλὴ σας ἀνέρχεται διὰ «Φωνῆν Κυρίου» μέχρι τέλους Ἀπριλίου εἰς δραχμ. 19 διὰ «Χαρούμενα Παιδιά» μέχρι τέλους Μαρτίου 56 δραχ. — **Αἶδες. Σταῦρον Στεφανόπουλον, Τραχειὰν Ναυπλίας**: Δραχμαὶ 50 ἐλήφθησαν καὶ οὗς ἐστάλη μὲν ζητούμενον βιβλίον, ἐχερῶθητε ὅμως μὲ δέκα πέντε δραχμάς, τοῦ βιβλίου τιμωμένου 65 δραχ. — **Πανοσιολ. Δημήτρ. Παναγιωτόπουλον, Λιανθυνιὴν Β10, Β.Σ.Τ. 900 Α**: Ζητούμενα τεύχη οὗς ἀπεστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χρεωστικοῦ. — **Αἶδες. Θ. Κωστούδη, Τριανταφυλλίαν Βιοατίας**: Ἀσφάλιστρα εἰς TAKE κανονίζονται βάσει ἰσχυρῶν νόμων. Ἴσως ἔχετε δίκαιον, πλὴν ὅμως, μόνον διὰ νόμον εἶναι δυνατὸν ν' ἀπαλλαγῆτε, ἀρμόδιον δὲ πρὸς τοῦτο εἶναι τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργοκενμμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας. — **Πανοσιολ. Θεόκλητον Σαμιώτην, Ἄργος**: Ἀπολυτίκια, Κοστάκια καὶ Μεγαλυνάρια, ἀνατυπούμενα, θὰ κυκλοφορήσουν τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριον εἰς ἴδιον τεύχος. — **Αἶδες. Δ. Παπαδόπουλον, Δυτικὴν Φραγκίσταν Ἐδροντιανὰς**: Ζητηθεὶς τόμος τοῦ 1952 τοῦ «Ἐφημερίου» οὗς ἐστάλη ὁμοίως διὰ ὑπ' ἀριθ. 1 καὶ 2 φύλλα τοῦ 1953. Νομοθεσία Ἐνοριακὴ καὶ ἔτερον ζητούμενον βιβλίον δὲν ὑπάρχουν. — **Αἶδες. Ἐμμ. Γεωργουδάκη, Ραιμηὴν Χαρίων**: Ἐκ τῶν ζητούμενων βιβλίων οὗς ἐστάλησαν μόνον δύο ὑπόλοιπα ἐξηγητήθησαν. Ἐνορία σας ἐνεγράφησαν εἰς τὰ περιαιδικὰ «Τὸ Χαρούμενον Σπίτι» καὶ «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά». Συγχαίρομεν διὰ τὸ ἐνδιαφέρον σας ὑπὲρ τοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας. — **Αἶδες. Μιχαὴλ Δασκαλάκη, Σίββαν Ἡρακλείου**: Ἐπιταγὴ σας 28-12-54 δραχ.

60 διετέθη έναντι λίσμου περιοδικού «Τὰ Χαρούμενα Παιδιά» και σὰς αποστέλλεται σχετικὴ ἀπόδειξις. Εὐχαριστοῦμεν.— **Αἶδες.** Χρηστον Παπαχρήστου, Νεοχώριον Ἀρκαδίας : Ζητούμενοι τόμοι «Φωνῆς Κυρίου» και «Ἐφημέριον» τοῦ 1954 σὰς ἐστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χροωστικοῦ. Δρχ. 40 ἐλήφθησαν και σὰς αποστέλλονται σχετικαὶ ἐξοφλήσεις. Δραχμαὶ 20 ἐλήφθησαν και σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἐξοφλήσις. Εὐχαριστοῦμεν — **Αἶδες.** Χρησ. Ματσάτσου, Σκόπελον : Ἐγγραφή σας εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν» ἐγένετο ἀπὸ 1-1-55.— **Αἶδες.** Χριστοφόρον Ζαχαροῦλαν, Πρόδρομον Ξηρομέρου : «Ἐκκλησία» σὰς αποστέλλεται τακτικῶς ἀπὸ 1-1-55. Διὰ τοὺς μῆνας Φεβρουάριον και Μάρτιον ἐξεδόθη διπλοῦν τὸ φύλλον, περιλαμβάνον δύο 15θήμερα.— **Αἶδες.** Ἀγγελίαν Ἀλυγιάκη, Μαζὰς Χανίων : Ἐνεγράφητε εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν» ἀπὸ 1-1-55.— **Αἶδες.** Ἐφημέριον, Προσῆλια Λακωνίας : Δραχμαὶ 37,50 ἐλήφθησαν και σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἐξοφλήσις. Εὐχαριστοῦμεν.— **Αἶδες.** Γεώργιον Ἀλεξίου, Σαγιάδαν Θεσπρωτίας : Χορήματα ἐλήφθησαν και σὰς αποστέλλονται σχετικαὶ ἀποδείξεις ἐξοφλήσεως λίσμου σας. Εὐχαριστοῦμεν.— **Αἶδες.** Ἐλπιδοφόρον Σαββίδην, Τρίλοφον Κατερίνης : Ζητηθὲν βιβλίον σὰς ἀπεστάλη μετὰ σχετικῆς ἐξοφλήσεως.— **Αἶδες.** Ἐμμ. Καπανταῆν, Κοιμῆκα Σάμου : Ζητηθὲν βιβλίον σὰς ἀπεστάλη μετὰ σχετικοῦ χροωστικοῦ.— **Αἶδες.** Κων]τῖνον Ἀντύπαν, Ἄνω Λάφνην Ἀθηνῶν : Ζητηθέντα ἀντίτυπα Θείας Λειτουργίας σὰς ἀπεστάλησαν μετὰ σχετικοῦ χροωστικοῦ.— **Αἶδες.** Ἰωάννην Γεωργόπουλον, Ἄνω Εἰχώρον Παραμυθιάς : Σύνταξις TAKE κανονίζεται βάσει ἐτῶν συμμετοχῆς και καταβολῆς εἰς αὐτὸ ἀσφαλιστρῶν, οὐχὶ δὲ βάσει ἐτῶν ὑπηρεσίας. Δύνασθε ὅμως δι' αἰτήσεώς σας πρὸς τὸ TAKE νὰ ἀναγνωρίσετε τόσα ἔτη συντάξιμα, ὅσα μεσολαβοῦν μετὰξὺ τῆς ἡλικίας, ἣν ἔχετε σήμερον, και τοῦ 75ου ἔτους καταβάλλοντες ἀνάλογα ἀσφάλιστρα ἐπομένως, δὲν δυνάμεθα νὰ σὰς ὀρίσωμεν ποσὸν συντάξεως, πρὶν κανονίσετε τὴν θέσιν σας εἰς τὸ TAKE. Διὰ τὴν ὀφειλὴν σας θὰ λάβετε προσεχῶς λεπτομερῆ ἀτομικὸν λογαριασμὸν παρὰ τοῦ TAKE καταριζόμενον ἤδη. Ζήτημα ἀποστολῆς «Ἐκκλησίας» ἐπαικτοποιήθη.— **Πανοσιώτ.** Ἀγαθάγγελον Γεωργακόπουλον, Ἰερὰν Μονὴν Βουλκάνου Μεσσηνίας : Δραχμαὶ 18 ἐλήφθησαν και σὰς ἐστάλη σχετικὴ ἐξοφλήσις εἰς ἀποστοῦμεν. Ζητηθὲν βιβλίον σὰς ἀπεστάλη μετὰ σχετικοῦ χροωστικοῦ. Ὅμοίως σὰς ἐστάλη ὁ τιμοκατάλογος.— **Αἶδες.** Εὐμένιον Λαμπάκη, Καλονύχι : Εἶσθε ἠσφαλισμένος εἰς τὸ TAKE ἀπὸ 28-3-938 μέχρι σήμερον. Διὰ τὴν ὀφειλὴν σας εἰς αὐτὸ θὰ λάβετε προσεχῶς λεπτομερῆ ἀτομικὸν λογαριασμὸν, καταριζόμενον ἤδη ὑπὸ τῆς ὑπηρεσίας τοῦ TAKE.— **Αἶδες.** Γεώργιον Δέδεν, Ἅγιον Γεώργιον : Αἴτησις δανείου ἐνεκρίθη διὰ 3.000 δραχμὰς και διστάχθη τὸ τοπικὸν TAKE νὰ σὰς τὸ καταβάλῃ φροντίσατε διὰ τὴν παραλαβὴν.— **Αἶδες.** Θεόκλητον Κυπαρίσσην, Βιοταγὴν Κρήτης : Δὲν ἔχομεν ἐκδώσει τὸ ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας ἀναφερόμενον βιβλίον.— **Αἶδες.** Ἐμμαν. Κλάδον, Ἀχλαδὲς Μυλοποτάμου : Βιβλίον Ἀναστασίου Ἀνωποπούλου ἔχει ἐξαντηθῆ.

Δι' ὅ, τι ἀφορᾷ εἰς τὸν «Ἐφημέριον» ἀπευθυντιόν :
 Πρὸς τὸν Αἶδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερον κ. Ἐμμ. Γ. Μυτιληναῖον
 Ἀποστολικὴν Διακονίαν, Ἰασίου 1, Ἀθήνας (τηλέφ. 72.112).
 Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου : Τιμολ. Ρούτσης, Ἰω. Ἀποστόλου 4.